

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสอบถามสำหรับงานวิจัยการพัฒนาสมรรถนะการ
เป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
- แบบสัมภาษณ์การพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระ
วิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
ของพระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
 - ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากร
 - ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ขอขอบพระคุณที่ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากพระอาจารย์ ในการการตอบแบบสอบถามแต่ละตอน ขอให้ตอบตามความคิดและความถูกต้องตามความเป็นจริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของพระอาจารย์จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ทุกรูปที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีไว้ ณ โอกาสนี้

พระชิตีพัทธ์ เพ็ญขันทา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
คำชี้แจง

โปรดเติมเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1.ท่านอายุ

20 - 24 ปี

25 - 29 ปี

30 - 34 ปี

35 - 39 ปี

2.ท่านบวชมาแล้วกี่พรรษา

1 - 2 พรรษา

3 - 4 พรรษา

5 - 6 พรรษา

7 - 8 พรรษา

9 - 10 พรรษา

11 - 12 พรรษา

3.เหตุผลสำคัญที่บวช ให้เลือกตอบเพียง 1 ข้อ

ตามประเพณี

เพื่อละทางโลก

เพื่อศึกษาทางธรรม

เพื่อให้พ้นทุกข์

เพื่อศึกษาต่อ

เพื่อแทนคุณมารดาบิดา

อื่นๆ.....

4.การศึกษาด้านนักธรรม

นักธรรมชั้นตรี

นักธรรมชั้นโท

นักธรรมชั้นเอก

ไม่ได้นักธรรม

5.การศึกษาด้านบาลี

ประโยค 1-2 - ป.ธ.3

ป.ธ.4 - ป.ธ.6

ป.ธ.7 - ป.ธ.9

ไม่ได้เปรียญธรรม

6.การศึกษาด้านสามัญ

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.

ปวส.หรืออนุปริญญา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

7.เหตุผลที่ทำหน้าที่เป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

เพราะมีค่านิยมที่ดี

เพราะได้ทำงานกับบุคคลหลายระดับ

เพราะถูกบังคับ

เพราะช่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา

อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการที่แสดงถึงการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม ตามความรู้ ความเข้าใจของพระนิสิตมากที่สุดโดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

ใช่ หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นถูกต้อง
ไม่ใช่ หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นผิด

ข้อ ที่	ข้อความ	ข้อเท็จจริง	
		ใช่	ไม่ใช่
1	การอบรมไม่จำเป็นต้องนำหลักธรรมมาประกอบการอบรมก็ได้		
2	การอบรมต้องใช้หลักธรรมที่เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรมแต่ละระดับ		
3	การอบรมเทคนิควิธีการอบรมมีส่วนสำคัญในการอบรมแต่ละครั้ง		
4	การอบรมต้องมีกระบวนการอบรมเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ		
5	การอบรมต้องรู้จักวุฒิภาวะของเด็กที่เข้ามารับการอบรม		
6	การอบรมจะใช้คำพูดอย่างไรก็ได้ในการสื่อสารไปสู่ผู้เข้ารับการอบรม		
7	การอบรมควรมีพุทธสภาพัฒน์ ข้อคิดสอนใจสอดแทรกในการอบรม		
8	การอบรมไม่จำเป็นต้องใช้สื่อสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการอบรม		
9	การอบรมพระวิทยากรต้องบูรณาการความรู้สมัยใหม่กับหลักธรรม		
10	การอบรมจะเน้นการบรรยายเป็นหลักเสมอไป		
11	การอบรมต้องมีแบบอย่างที่ดีให้เด็กที่มาเข้ารับการอบรมได้ปฏิบัติตาม		
12	การอบรมไม่ต้องมีชุดลปประกอบการอบรมก็ได้		
13	การอบรมควรใช้เกมเข้ามาช่วยประกอบการอบรม		
14	การอบรมควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วม		
15	เมื่อมีปัญหาในการอบรมหัวหน้าวิทยากรเป็นผู้แก้ปัญหาทันที		

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระ
วิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระนิสิต

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการที่ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของพระ
อาจารย์มากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	การอบรมควรใช้หลักธรรมที่เหมาะสม กับผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละวัย					
2	การอบรมควรมีเทคนิคเพื่อสร้างความ สนใจแก่ผู้เข้ารับการอบรม					
3	การอบรมควรมีสุภาพจิต คติธรรมสอนใจ ประกอบการอบรม					
4	การอบรมต้องเข้าใจระดับการศึกษาและวัย ของผู้เข้ารับการอบรม					
5	การบรรยายต้องมีเนื้อหากระชับและ เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรมแต่ละระดับ					
6	การอบรมให้ได้ผลดีต้องเป็นเด็กชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นขึ้นไป					
7	การอบรมเทคโนโลยีสมัยใหม่มีความสำคัญ ต่อการอบรมแต่ละครั้ง					
8	การอบรมต้องมีมุขตลกเข้ามา ประกอบการอบรม					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
9	การอบรมต้องนำเกมกิจกรรมมา ประกอบการอบรม					
10	การอบรมต้องมีทีมงานที่ดีมี ประสิทธิภาพในการอบรม					
11	การอบรมต้องมีกระบวนการที่ เป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบ					
12	การอบรมต้องมีการแบ่งบุคลากร รับผิดชอบงานในแต่ละด้าน					
13	การอบรมต้องปรับปรุงรูปแบบ การอบรมอยู่ตลอดเวลา					
14	การอบรมต้องมีวินเวลาที่แน่นอน					
15	การอบรมบุคลากรต้องหา ความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาระดับการปฏิบัติต่อสมรรถนะการเป็นพระ
วิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระนิสิต

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการที่ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของพระ
อาจารย์มากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1. มากที่สุด	หมายถึง	การปฏิบัติตามข้อความในระดับ	มากที่สุด
2. มาก	หมายถึง	การปฏิบัติตามข้อความในระดับ	มาก
3. ปานกลาง	หมายถึง	การปฏิบัติตามข้อความในระดับ	ปานกลาง
4. น้อย	หมายถึง	การปฏิบัติตามข้อความในระดับ	น้อย
5. น้อยที่สุด	หมายถึง	การปฏิบัติตามข้อความในระดับ	น้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	อบรมโดยใช้หลักธรรมในพุทธศาสนา ประกอบการอบรม					
2	อบรมโดยเลือกหลักธรรมที่เหมาะสมกับผู้เข้า รับการอบรมแต่ละวัย					
3	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นลูกที่ดีของ พ่อแม่					
4	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นศิษย์ที่ดี ของครูอาจารย์					
5	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นเพื่อนที่ดี ของเพื่อน					
6	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นพลเมืองที่ดี ของประเทศชาติ					
7	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็น ศาสนิกที่ดีของพระศาสนา					
8	ทำนอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ที่มี ความอดทนตรงต่อเวลา					
9	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้ที่มีความ ขยันหมั่นเพียร					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
10	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้มีน้ำใจ เสียสละต่อส่วนรวม					
11	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้จักมีความ สามัคคี					
12	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้จักความ ขยันหมั่นเพียร					
13	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้จักความ ซื่อสัตย์					
14	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้จักประหยัด					
15	อบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้จักความ เป็นระเบียบ					
16	อบรมโดยนำสื่อสมัยใหม่มาประกอบการ อบรม					
17	การนำความรู้สมัยใหม่บูรณาการกับ หลักสูตรเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น					
18	อบรมโดยมีสุภาเจิตคำคม คติธรรมสอนใจ ประกอบการอบรม					
19	อบรมโดยมีมุขตลกเพื่อทำให้ผู้เข้ารับการ อบรมสนใจ					
20	อบรมโดยมีเกมประกอบการอบรม					
21	อบรมโดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมมี ส่วนร่วม					
22	ทำนอบรมโดยแยกกลุ่มเพื่อสะดวกในการ อบรม					
23	อบรมโดยมีแบบอย่างที่ดีให้ผู้เข้ารับการ อบรมปฏิบัติตาม					
24	อบรมโดยเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมลงมือ ปฏิบัติตาม					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
25	อบรมโดยเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมนำ หลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระ
วิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความและเติมคำในช่องว่างตามความเป็น
จริงที่ตรงกับปัญหาและความต้องการการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรม
คุณธรรมจริยธรรม

1. ปัญหาในการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

มีความคิดเห็นไม่ดีต่อการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

ไม่มีการประชุมกันก่อนการทำการอบรม

ขาดการทำงานเป็นทีม

ขาดการสื่อสารที่ดีระหว่างทีมงาน

ขาดประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

การตัดสินใจอยู่ที่หัวหน้าวิทยากร

อื่นๆ (ระบุ)

2. พระอาจารย์เห็นว่าควรพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรม

จริยธรรมมากน้อยเพียงใด

() มาก

() ค่อนข้างมาก

() ค่อนข้างน้อย

() น้อย

3. ประเด็นต่อไปนี้เป็นประเด็นใดควรนำมาพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรม

คุณธรรมจริยธรรม

รายการ	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย
3.1 ความรู้ในหลักธรรม				
3.2 เทคนิคในการฝึกอบรม				

4. ความต้องการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมของ
พระอาจารย์เป็นอย่างไร

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม ของพระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

การสัมภาษณ์พระอาจารย์ที่ทำหน้าที่ฝึกอบรม เพื่อเก็บข้อมูลและเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม ขอให้พระอาจารย์ตอบตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. คุณธรรมจริยธรรมอะไรบ้างที่พระอาจารย์ต้องเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรม ?

.....

.....

.....

.....

2. พระอาจารย์มีแนวคิดอย่างไรที่นำสื่อสมัยใหม่มาช่วยในการอบรม ?

.....

.....

.....

3. ขั้นตอนไหนที่พระอาจารย์ถือว่า เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการอบรม ?

.....

.....

.....

4. พระอาจารย์มีวิธีวิเคราะห์ผู้เข้าอบรมอย่างไร ทั้งก่อนอบรม และระหว่างการอบรม เพื่อที่จะสื่อสารผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจตามเนื้อความที่พระอาจารย์ต้องการ ?

.....

.....

.....

5. กิจกรรมหรือหัวข้อบรรยายใดที่พระอาจารย์คิดว่าจะขาดไม่ได้ ?

.....

.....

.....

6. พระอาจารย์มีหลักการอะไรในการเป็นพระวิทยากร ?

.....

.....

.....

7. เทคนิคอะไรที่พระอาจารย์คิดว่าสำคัญในการอบรม ?

.....

.....

.....

8. พระอาจารย์ประสบปัญหาอะไรบ้างในการอบรม ?

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข

โครงการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากร

ฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระนิสิต

อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

- รูปแบบและกระบวนการอบรมที่ดี
- การสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เข้ารับการอบรม
- การใช้สื่อและการผลิตสื่อเพื่อการอบรม
- คุณสมบัติของการเป็นพระวิทยากรที่ดี
- สาระธรรมจากพุทธสุภาษิต คติธรรมสอนใจ

โครงการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม ของพระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม

ลักษณะโครงการ	เป็นโครงการส่งเสริมเพิ่มเติมความรู้ในการเป็นพระวิทยากร
ผู้รับผิดชอบ	พระชิตีพัทธ์ กิจจิตโต
สถานที่ดำเนินงาน	ศูนย์ปฏิบัติธรรมสิริธรรมมุนี วัดศรีบูรรัตนาราม จังหวัดสระบุรี
ระยะเวลาดำเนินงาน	16 – 17 ตุลาคม พ.ศ. 2551

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสังคมปัจจุบัน บุคคลทุกระดับล้วนเกิดปัญหามากมายในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันออกไปต่างใช้ชีวิตด้วยความประมาทไม่ได้ยึดหลักธรรมคำสอนมาใช้เป็นแนวทางในการดำรงตนหรือแก้ปัญหาต่างๆที่เข้ามารุมเร้าภายในจิตใจ อีกทั้งผลกระทบจากภายนอกโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ แม้กระทั่งการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตก หรือปัญหาทางด้านยาเสพติด และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือความเป็นปัจเจกบุคคลในสังคมสูงขึ้น ผู้คนเห็นแก่ตัว เอาใจเอาเปรียบกัน เห็นแก่ประโยชน์ตนฝ่ายเดียว ไม่เหลียวแลสังคมส่วนรวมขาดวิจาร์ณญาณในการคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น องค์การพระพุทธศาสนาในระดับต่างๆ ต้องมีความพร้อมในด้านที่จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเป็นที่ยึดทางจิตใจให้กับบุคคลเหล่านั้นได้ แต่การที่องค์การพระพุทธศาสนาจะทำหน้าที่ได้ดีนั้นก็ต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะช่วยทำหน้าที่อบรม และให้คำปรึกษา และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนเหล่านั้น ที่เขาประสบปัญหาในชีวิต ดังนั้นพระนิสิตที่จำพรรษาอยู่ที่วัดศรีบูรรัตนาราม ได้ทำหน้าที่อบรมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้เยาวชนมีความรู้ในหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว และสามารถนำหลักธรรมต่างๆเหล่านั้นมาปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนดีมีศีลธรรม เป็นคนดีของสังคม

ดังนั้น จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำหน้าที่อบรม เป็นการพัฒนาเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอบรมให้ตีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในกลุ่มพระวิทยากร และภิกษุสามเณรที่สนใจในการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่จะเข้ามาศึกษาเรียนรู้หลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนาสืบต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้พระนิสิต ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม เสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้จะนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่ได้ดีมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเพิ่มเติมองค์ความรู้ในเรื่องหลักธรรมคำสอนให้กับพระนิสิต ที่จะนำหลักธรรมที่เหมาะสมนำไปถ่ายทอดกับกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมได้ตรงกับความต้องการ
3. เพื่อเพิ่มเติมเทคนิคการอบรมให้กับพระนิสิต ที่จะนำไปถ่ายทอดความรู้สู่เด็ก เป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับเด็กที่เข้ารับการอบรม

เป้าหมาย

1. เพื่อให้พระนิสิตมีความรู้ความเข้าใจในหลักของการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
2. เพื่อให้พระนิสิตมีเทคนิควิธีในการอบรม เพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่กลุ่มและสร้างความสนใจจากเด็กที่มาเข้ารับการอบรม
3. ได้พระวิทยากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการทำหน้าที่เป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม แก่นักเรียน นักศึกษาที่มาเข้ารับการอบรมในแต่ละครั้งวิธีดำเนินการ
 1. เขียนโครงการ
 2. ประชุมพระอาจารย์
 3. แต่งตั้งผู้ช่วยในการทำโครงการ
 4. งบประมาณ
 5. ติดต่อสถานที่ คณะวิทยากร
 6. เตรียมเอกสารดำเนินการ
 7. จัดโครงการตามเป้าหมาย
 8. สรุปผลโครงการที่จัด

สถานที่ดำเนินการ

ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมสิริธรรมมูลนิธิวัดศรีบูรพาอาราม อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

พระชิตพัทธ์ ธีรจิตโต

ผลสัมฤทธิ์

1. ผลผลิต พระนิสิต เป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมที่ดีมีประสิทธิภาพ
2. ผลลัพธ์ พระวิทยากรทำหน้าที่ได้ดีมีประสิทธิภาพในการให้ความรู้ และอบรมคุณธรรมจริยธรรม แก่นักเรียน นักศึกษาที่มาเข้ารับการอบรม ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ในเรื่องของหลักธรรมต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีความรับผิดชอบต่องานตนเอง และสังคม

งบประมาณ

13,000 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. พระนิสิตมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
2. พระนิสิตมีเทคนิควิธีในการอบรม และรู้วิธีการสร้างความสนใจจากเด็ก
3. ได้พระวิทยากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

.....
(พระมหาสมควร ญาณวิโร)

ที่ปรึกษาโครงการ

.....
(พระชติพัทธ์ ธีรจิตโต)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

**โครงการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรม
คุณธรรมจริยธรรมพระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี
ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมสิริธรรมมุนีวัดศรีบูรรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี**

วันที่ 16 ตุลาคม 2551

เวลา 08.30 -10.00 น. พิธีเปิด

- ประธานสงฆ์ จุดเทียนธูปบูชาพระรัตนตรัย
- กล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย
- เจ้าของโครงการกล่าวรายงานต่อประธานพิธี
- ประธานกล่าวเปิดโครงการ และให้โอวาท

เวลา 10.20 – 11.00 น. กลุ่มสัมพันธ์ชี้แจงแนวทางการวิจัย

เวลา 11.00 – 12.00 น. ฉันทภัตตาหารเพล

เวลา 13.00 – 14.-30 น. บรรยายเรื่อง รูปแบบและกระบวนการอบรมที่ดี

เวลา 14.40 – 16.30 น. บรรยายเรื่อง สารธรรม พุทธสุภาษิตคำคม บทกลอนสอนใจ

เวลา 16.30 – 18.00 น. พักฉันทน้ำปานะ ทำความสะอาด ทำภารกิจส่วนตัว

เวลา 18.00 – 19.00 น. เจริญจิตภาวนา ทำวัตรสวดมนต์

เวลา 19.00 – 19.20 น. พักฉันทน้ำปานะ

เวลา 19.30 – 21.30 น. บรรยายเรื่อง คุณสมบัติของการเป็นพระวิทยากรที่ดี

วันที่ 17 ตุลาคม 2551

เวลา 05.30 – 06.30 น. เจริญจิตภาวนา ทำวัตรสวดมนต์

เวลา 06.30 - 7.00 น. ทำความสะอาด

เวลา 07.00 – 8.00 น. ฉันทภัตตาหารเช้า

เวลา 08.30 – 11.00 น. บรรยายเรื่อง การใช้สื่อและการผลิตสื่อเพื่อการอบรม

เวลา 11.00 – 12.00 น. ฉันทภัตตาหารเพล

เวลา 13.00 – 14.30 น. บรรยายเรื่อง เทคนิคการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เข้ารับการอบรม

เวลา 14.30 – 15.00 น. สรุปโครงการ

เวลา 15.00 - 16.00 น. พิธีปิดโครงการ

เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องรูปแบบและกระบวนการอบรมที่ดี

โดยพระประสิทธิ์ ญาณปทีโป

ถ้าจะว่ากันจริงๆ แล้วไม่มีรูปแบบการอบรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นรูปแบบที่ดีที่สุดแต่ ละรูปแบบหรือลักษณะการอบรมที่ดีควรคำนึงถึง

1. รู้เหตุ สาเหตุที่ต้องมีการอบรม เพื่อเข้าใจที่มาที่ไปของโครงการหรืองานที่กำลังจะ ทำ ไม่ว่าจะ เป็นความสำคัญ หลักการ วัตถุประสงค์ ตลอดจนจนถึงความต้องการขององค์กร หรือผู้เข้ารับการอบรม

2. รู้ผล เป้าหมายของการอบรม ซึ่งอาจแบ่งเป็น

2.1 ด้านปริมาณ เน้นผลที่เป็นลักษณะจำนวนหรือผลผลิตที่เป็นรูปธรรม เช่น จำนวนคน จำนวนชิ้นงาน เป็นต้น

2.2 ด้านคุณภาพ เน้นความรู้ ความสามารถ ความคิด ทักษะคติ คุณธรรมแนวโน้มน พฤติกรรม ซึ่งอาจจะ เป็นผลเชิงนามธรรม เมื่อกำหนดรู้ผลหรือเป้าหมายชัดเจนก็จะคาดการณ์ ได้ว่า จะจัดกระบวนการสร้างเหตุปัจจัยอย่างไรให้ได้ผลที่ต้องการ

3. คน เตรียมความพร้อม ซ้อมให้ดี วางท่าทีให้สง่า ศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นการ พัฒนาศักยภาพของตนเอง เพราะเมื่อคนพัฒนางานก็จะพัฒนาตามไปด้วย

4. คน หลักว่า “รู้เขา รู้เรา รบร้อยครั้งมีพ่าย” เป็นการวิเคราะห์ผู้เข้าอบรมว่าเป็น ใคร มาจากไหน กี่คน อายุ เพศ การศึกษา ฯลฯ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกระบวนการ เรียนรู้ให้เหมาะสม คำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ซึ่งจะแตกต่างกันตามอายุวัยและเพศ

5. ประมาณ กำหนดกิจกรรม สื่ออุปกรณ์ให้เพียงพอเหมาะสม สอดคล้องกับกิจกรรม ที่จะทำและผู้เข้าอบรมโดยเต็มส่วนที่ขาดปรับสิ่งที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

6. กาล เวลาเป็นสิ่งสำคัญ จัดสรรให้ลงตัวและรักษาเวลาให้ดีเพื่อให้กระบวนการ เรียนรู้นั้นได้ไหลลื่นไปตามลำดับขั้นตอน อีกทั้งยังต้องคำนึงด้วยว่าเวลานี้เหมาะสมหรือไม่ เหมาะกับกิจกรรมนี้เพราะบรรยากาศของช่วงเวลา เช้า สาย บ่าย เย็น อาจเพิ่มบรรยากาศที่ น่าเรียนรู้ได้ยิ่งขึ้น

7. ชุมชน สถานที่ในการจัดอบรม สภาพแวดล้อมบริเวณที่ทำการอบรมมีผลต่อการ เรียนรู้มาก เช่น ห้องประชุมเล็กไปไหม เก้าอี้พอหรือเปล่า ร้อนไปเย็นไป ห้องสุชา ลาน เอนกประสงค์หรือตรงไหนที่จะใช้ในการอบรม ก็ควรดูแลให้แน่ใจว่า จะไม่มีอะไรมาขัดขวาง กระบวนการ เพราะถ้าหากว่าสภาพแวดล้อมดีก็จะอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีได้ด้วย

รู้เพื่อบูรณาการ สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. รู้สิ่งที่ต้องรู้ ต้องรู้หลักก่อนสอนทีหลัง พระผู้เป็นวิทยากรต้องรู้หลักธรรม สามารถนำไปเชื่อมโยงประยุกต์ใช้ได้ในทุกกิจกรรมและกลุ่มผู้เข้าอบรม โดยยึดคุณลักษณะของพระพุทธรเจ้าเป็นแบบอย่างคือ (พระธรรมปิฎก/พุทธรวิธีในการสอน)

1. ทรงสอนสิ่งที่จริง และเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง
2. ทรงรู้ทรงเข้าใจสิ่งที่สอนอย่างถ่องแท้สมบูรณ์
3. ทรงสอนด้วยเมตตา ทรงมุ่งประโยชน์แก่ผู้รับคำสอนเป็นที่ตั้ง ไม่หวังผลตอบแทน
4. ทรงทำได้จริงอย่างที่สอน ทรงเป็นตัวอย่างที่ดี
5. ทรงมีบุคลิกภาพโน้มน้าวจิตใจให้เข้าใจใกล้ชิดสนิทสนมและพึงพอใจ
6. ทรงมีหลักการสอนและวิธีการสอนยอดเยี่ยม

2. รู้สิ่งที่ควรรู้ เทคนิคกิจกรรม เกม นิทาน ชาดก กลอน ฯลฯ เป็นสิ่งที่พระวิทยากรควรรู้ไว้ ยิ่งมีมากก็ยิ่งดี และความรู้ด้านอื่นๆ เช่น การศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เป็นผู้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกตลอดเวลา นอกจากนั้นยังมีเทคนิคหรือวิธีการฝึกอบรมในลักษณะต่างๆ ที่ควรรู้อย่างนี้

- 2.1 การบรรยาย (Lecture)
- 2.2 การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)
- 2.3 การระดมสมอง (Brain Storming)
- 2.4 การแสดงบทบาทสมมติ (Role-Playing)
- 2.5 การสาธิต (Demonstration) ฯลฯ

3. รู้ไว้ใช้ว่า เป็นเกร็ดความรู้ เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น กระแสนิยม เช่นละคร เพลง ความรู้รอบตัว ตลอดจนจนถึงการใช้และทำสื่อ ด้วยคอมฯ หรือการประดิษฐ์สื่ออื่น

สรุป ก็คือพระวิทยากรต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านหน้าที่ของตนเอง และยิ่งรอบรู้ด้านอื่นๆ อีกด้วย อีกทั้งเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอเมื่อนั้นจะสามารถนำความรู้เหล่านั้นมาประกอบกันใช้ออกแบบกิจกรรม หรือรูปแบบการอบรมที่ดีน่าสนใจสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการอบรม

การอบรมให้ความรู้ในครั้งนี้จะทำให้พระนิสิตได้รู้รูปแบบและกระบวนการอบรมที่ดีที่สามารถนำความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้ในการจัดค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดยมีแนวทางที่ดีที่เกิดจากการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้การจัดค่ายอบรมมีรูปแบบการอบรมที่ดีมีประสิทธิภาพ นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้หลักธรรมคำสอนที่ถูกต้องและสามารถนำหลักธรรมคำสอนไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปผลการอบรม

จากการสังเกตการณ์พระนิสิตมีความสนใจภารกิจกรรมนี้เป็นอย่างยิ่ง และมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและกระบวนการอบรมที่ดี และสามารถนำความรู้เหล่านั้นมาจัดค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมหลังจากผ่านการอบรมมาแล้ว

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. พระนิสิตมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและกระบวนการอบรมที่ดี
2. พระนิสิตสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปจัดค่ายอบรมได้
3. พระนิสิตมีศักยภาพในการทำหน้าที่เป็นพระวิทยากร

ข้อเสนอแนะ

การจัดค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมต้องมีพระวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในหลักธรรมคำสอนและกระบวนการทำค่าย และเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำหน้าที่นั้นๆ

เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องเทคนิคการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เข้ารับการอบรม

โดยพระทรัพย์ชู มหาวีโร

สร้างแรงจูงใจด้วยเทคนิคของพระพุทธเจ้า

การเป็นวิทยากรนั้น มีระยะเวลาการทำงานต่อกลุ่มผู้เข้าอบรมหนึ่งๆ นั้นสั้นมาก อีกทั้งปัญหาอย่างหนึ่งก็คือ ขาดความต่อเนื่องทำให้ส่วนใหญ่ผู้เข้าอบรมอาจผ่านการอบรมแค่ครั้งเดียว แล้วก็ไม่ได้เข้าอบรมอีกเลยความมั่นคงของความรู้และพฤติกรรมจึงไม่แน่นอน และวิทยากรเองก็ไม่อาจคาดผลสูงสุดได้ว่าเวลาอันน้อยนิดนั้นจะสามารถเปลี่ยนแปลงคนได้

ฉะนั้น หน้าท้ออย่างหนึ่งของพระวิทยากรก็คือ การจุดประกายสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นกับผู้เข้าอบรมให้มีทัศนคติที่ดีมีมุมมองที่กว้างขึ้นและเป็นคนที่ใฝ่เรียนรู้ โดยพระพุทธเจ้าใช้คุณลักษณะที่เรียกได้ว่าเป็นลีลาในการสอน 4 อย่างคือ

1. สันทสนา อธิบายให้เห็นชัดเจนแจ่มแจ้ง เหมือนจูงมือไปดู เห็นกับตา
2. สมာทปนา ชักจูงใจให้เห็นจริงด้วย ชวนให้คล้อยตาม จนต้องยอมรับและนำไปปฏิบัติ
3. สมุตเตชนา เร้าใจให้แก่วอกฉ่ำ บังเกิดกำลังใจปลุกให้มีอุตสาหะแข็งขัน มั่นใจว่าจะทำให้สำเร็จได้ ไม่หวั่นต่อความเหนื่อยยาก
4. สัมปหังสนา ชโลมใจให้ชุ่มชื้น ร่าเริง เบิกบาน ฟังไม่เบื่อ และเปี่ยมด้วยความหวัง เพราะมองเห็นคุณประโยชน์ที่ตนจะพึงได้รับจากการปฏิบัติ

จำง่าย ๆ ว่า แจ่มแจ้ง จูงใจ แก้ววอกฉ่ำ ร่าเริง หรือ ชี้ชัด เชิญชวน คึกคัก เบิกบานนี่คือหลักการ ส่วนวิธีการนั้น ก็ขึ้นอยู่กับว่าตัววิทยากรเองจะประยุกต์ใช้อย่างไร โดยก่อนที่จะจูงใจผู้เข้าอบรมได้ก็ต้องทำให้เขาหันมาสนใจเราก่อนซึ่งพระอาจารย์ ชุตติปัญญาได้แนะวิธีการซึ่งจะช่วยกระตุ้นความสนใจผู้เข้าอบรมได้ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวของวิทยากร เช่น การเดินจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง แต่ไม่ใช่เดินพล่านไปทั่ว
2. ท่าทางของวิทยากร หมายถึง การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายเพื่อเน้นความสำคัญ เพื่อแสดงอารมณ์ เพื่อบอกขนาด รูปร่าง พยายามอย่าให้มากเกินไป
3. การเปลี่ยนวิธีพูด หมายถึง การเปลี่ยนวิธีพูดอย่างกะทันหัน ได้แก่ การเปลี่ยนน้ำเสียง เปลี่ยนความดังของเสียง หรือเปลี่ยนจังหวะการพูด
4. การเปลี่ยนจุดประสาทสัมผัส เช่น จากการฟังเป็นการดูจากการอ่านเป็นการเขียนจากการฟังอภิปรายเป็นการลงมือทำจากการดูกระดานเป็นการดูสไลด์จากการฟังวิทยากรพูดเป็นการฟังจากเทป
5. การให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมพูด เช่น ออกมารายงานหน้าชั้น
6. การให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมทำกิจกรรม เช่น การแสดงละคร ฯลฯ

7. การใช้อุปกรณ์ เช่น วีดีโอ หรือเทป
8. การแสดงท่าทางประกอบ เช่น เคลื่อนไหวประกอบสัทภาพ
9. การเล่าเรื่องสั้น
10. การตั้งปัญหาและการซักถาม
11. การแสดงบทบาท
12. การเล่นเกม
13. การทำกิจกรรมนอกห้องเรียน
14. การให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น
15. การให้ออกมาร่วมสาธิต

การกระตุ้นความสนใจ อาจใช้หลายๆ วิธีก็ได้ในการสอนครั้งเดียวแต่สิ่งที่จะต้องคำนึงคือ ต้องให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละขั้นตอน

ภาษาดอกไม้ อาวุธลับจับใจคน

"อันอ้อยตาล หวานลิ้นแล้วสิ้นซาก แต่ลมปากหวานหุมิรู้หาย" สุนทรภู่กล่าวไว้ให้ได้คิดว่าคำพูดแบบไหนที่จะทำให้จับใจคน หรือทำให้คนเจ็บใจ คำว่า "ปิยวาจา" คือการพูดที่นารักพูดให้คนรัก แต่ในที่นี้ไม่ได้ต้องการแค่นั้น แต่ปิยวาจาหรือภาษาจิตวิทยาเรียกว่า ภาษาดอกไม้ นั้นจะทำให้ผู้ฟังมีทัศนคติเชิงบวก ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ผู้ที่เป็นพระวิทยากร จึงควรปรับการพูดให้เป็นภาษาดอกไม้ให้มากที่สุด ดังตัวอย่าง

ยอดไปเลย	เหนือชั้นจริง ๆ	วิเศษจริง ๆ
ยอดเยี่ยม	เลิศจริง ๆ	ดีเยี่ยม
เยี่ยมไปเลย	ทำได้ดีแล้ว	ผมเชื่อว่าท่านทำได้
ผมภูมิใจในตัวคุณจังเลย งานดีนี่		สวย แจ๋ว
คุณนะเหนืออยู่แล้ว	ตอนนี้คุณบินได้แล้วนะ	เหลือเชื่อจริง ๆ
เยี่ยมคุณทำถูกต้องแล้ว	คุณทำมันได้แล้ว	กล้าหาญจริง ๆ
ได้เอววกเลย	คุณทำมันได้แล้วละ	คุณเดินทางถูกแล้ว ๆ
งานเยี่ยม	ดีจังเลย	เก่งจังเลย
คุณนะยิ่งใหญ่จริง ๆ นะ	ชอบคุณจัง	คุณเป็นเพื่อนที่ดี
คุณคือผู้ชนะ	คุณวิเศษจริง	ผลงานดีเยี่ยมจริง ๆ
ยิ่งใหญ่จริง ๆ	คุณมีค่ามาก	เป็นการค้นพบที่ยิ่งใหญ่
เป็นงานที่ยิ่งใหญ่	คุณเป็นผู้ฟังที่ดีมาก	คุณพัฒนาไปได้มากทีเดียว
คุณมีความเพียรจริง ๆ	คุณเอาใจใส่ดีจริง ๆ	แบ่งกันยุติธรรมดีแล้ว
ผลงานเหนือชั้นจริง ๆ	คุณเป็นเพื่อนที่ดีมาก	คุณมีความหมายสำหรับผม
คุณทำให้ผมมีความสุข	ผมไว้ใจคุณ	คุณทำให้ผมหัวเราะได้

6. ให้สมาชิกได้ร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง
7. หมั่นศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ
8. ตรงต่อเวลาและเป็นนักวางแผนที่ดี
9. เป็นกันเองกับผู้ร่วมกิจกรรมและทุกคนอย่างสม่ำเสมอ
10. ไม่ถือเรื่องแพ้อะไรและเป็นเรื่องสำคัญ
11. สามารถแก้ไขปัญหาคณะเฉพาะหน้าได้ดี
12. ไม่เคร่งเครียดและเคร่งครัดระเบียบจนเกินไป
13. เป็นนักประชาธิปไตย ไม่ถือว่าตนเองเก่งคนเดียว

พระวิทยากรสามารถค้นคว้าเกมต่างๆ ได้จากหนังสือเกมที่มีจำหน่ายตามร้านหนังสือทั่วไปโดยคัดเลือกใช้ตามความเหมาะสม

อภิปรายผลการอบรม

การอบรมให้ความรู้ในครั้งนี้จะทำให้พระนิสิตได้รู้ถึงเทคนิคใหม่ๆ ในการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เข้ารับการอบรมและสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้ในการจัดค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดยนำเทคนิคเหล่านั้นที่เกิดจากการเรียนรู้สู่การลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้การจัดค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเกิดประสิทธิภาพ นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปที่เข้ามารับการอบรมไม่เบื่อ แต่สนใจที่จะร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

สรุปผลการอบรม

จากการสังเกตการณ์พระนิสิตมีความสนใจกิจกรรมนี้เป็นอย่างยิ่ง มีข้อซักถามพระวิทยากร พร้อมทั้งร่วมกิจกรรมต่างๆ พระวิทยากรจัดขึ้น และได้เรียนรู้เทคนิคการสร้างแรงจูงใจเกี่ยวกับการจัดค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมมากยิ่งขึ้น และสามารถนำความรู้เหล่านั้นมาจัดค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมหลังจากผ่านการอบรมมาแล้ว

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. พระนิสิตมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคนิคการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เข้ารับการอบรม
2. พระนิสิตได้เรียนรู้เทคนิคการอบรมใหม่
3. พระนิสิตสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้ในการอบรม
4. พระนิสิตมีศักยภาพในการทำหน้าที่เป็นพระวิทยากร

ข้อเสนอแนะ

เทคนิคในการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เข้ารับการอบรม ควรปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมแก่ผู้เข้ารับการอบรม เพราะจะใช้เทคนิคการอบรมในรูปแบบเดิมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกันในระดับการศึกษา วัย เพศ อาชีพ คงไม่ได้

เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องการใช้สื่อและการผลิตสื่อเพื่อการอบรม

โดยพระมหาประสิทธิ์ ญาณปป์ที่โป

สื่อและการใช้สื่อ สื่อคือสิ่งที่เราจะนำมาใช้เป็นเครื่องประกอบการเรียนรู้ ซึ่งในปัจจุบันก็มีการใช้สื่อวีดิทัศน์กันมาก เพราะเข้าถึงผู้เรียนได้ดี แต่ผู้ใช้สื่อควรกระตุ้นให้ผู้เรียนมากกว่าความบันเทิง เช่นถามว่า “ดูแล้วรู้สึกอย่างไร ได้แง่คิดอะไร”

สิ่งควรคำนึงในการใช้สื่อ

1. ความเหมาะสมของสื่อ ให้สอดคล้องกับเนื้อหา เหมาะสมกับกลุ่มผู้อบรม และเวลา
2. ให้ความเคารพกับบุคคลในสื่อ ซึ่งบางทีอาจเป็นภาพข่าว
3. อุปกรณ์ควรพร้อม ไม่ว่าจะเป็นแสงสว่างของห้องประชุม เครื่องฉาย ปลั๊กไฟ

เพื่อให้ได้ภาพและเสียงที่มีประสิทธิภาพ

แหล่งรวมสื่อ

1. หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น ปปส. กรมสุขภาพจิต สามารถติดต่อสอบถามได้ในหน่วยงานนั้นๆ
2. อินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งสื่อที่ใหญ่ที่สุด หลากหลายที่สุดและสะดวกที่สุดลงทุนน้อยที่สุดโดยค้นหาจากเว็บไซต์ต่างๆ เช่น mthai , google , youtube , ในที่นี้เสนอการโหลดคลิปจากเว็บ youtube แบบง่ายๆ ไม่ต้องใช้โปรแกรมแต่ใช้ เว็บช่วยโหลด เหล่านี้

วิธีโหลดคลิปวิดีโอ จาก Your Tube ผ่านเว็บบริการ

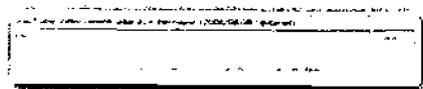

1. KEEPVID : <http://keepvid.com/>

- เว็บนี้มีฟีเจอร์พิเศษ คือการสร้างปุ่มสำหรับดาวน์โหลดวิดีโอไว้ที่บราวเซอร์ของท่าน

2. Video Downloader : http://javimoya.com/blog/youtube_en.php

3. Wish.Kuso : <http://wish.kuso.cc/youtube/>

4. VideoDL : <http://www.videodl.org/>

จัดทำสื่อด้วยตนเอง แม้เป็นเรื่องที่ต้องลงทุนสูงและใช้เวลานานแต่ก็ได้สื่อที่ตรงตามความต้องการ อาจจะถ่ายทำเองด้วยกล้องวิดีโอหรือกล้องดิจิทัลที่มีโหมดวีดีโอแล้วนำมาทำการปรับแต่งตัดต่อ ซึ่งก็มีหลากหลายโปรแกรมให้เลือก เช่น movie maker , sony vegas, Ulead Video Studio

การตัดต่อวีดีโอด้วยโปรแกรม Ulead Video Studio

Ulead Video Studio 9 เป็นโปรแกรมตัดต่อวีดีโอที่มีการใช้งานไม่ยากจนเกินไป แม้ผู้ที่ไม่เริ่มใช้งานก็สามารถที่จะสร้างวีดีโอได้เหมือนกับผู้ที่ม่ประสบการณ์ตัดต่อวีดีโอมานาน โปรแกรมนี้มีเครื่องมือต่างๆสำหรับตัดต่อวีดีโออย่างครบถ้วนเริ่มตั้งแต่จับภาพจากกล้องเข้าคอมพิวเตอร์ตัดต่อวีดีโอ ใส่เอฟเฟกต์ต่างๆ แทรกดนตรีประกอบ แทรกคำบรรยายไปจนถึงบันทึกวีดีโอที่ตัดต่อกลับลงเทป, VCD, DVD หรือแม้กระทั่งเผยแพร่ผลงานทางเว็บ โปรแกรม Ulead มีการทำงานเป็นขั้นตอนที่ง่ายตั้งแต่จับภาพตัดต่อไปจนถึงเขียนลงแผ่น นอกจากนี้แล้ว โปรแกรมยังมีเอฟเฟกต์ต่างๆ อีกมากมายได้เด็ดสำเร็จรูปแบบมีอาชีพรวมทั้งยังมีเครื่องมือที่ใช้สำหรับสร้างชวอนด์แทร็คอย่างง่ายๆ อีกด้วย

ในการสร้างวีดีโอนั้นเริ่มแรกจับภาพวีดีโอจากกล้องหรือว่าดึงไฟล์วีดีโอจากแผ่น VCD/DVD เข้ามา จากนั้นก็ตัดแต่งวีดีโอที่จับภาพมาเรียงลำดับเหตุการณ์ใส่ทรานสิชั่น (transition - เอฟเฟกต์ที่ใส่ระหว่างคลิปวีดีโอ ทำให้การเปลี่ยนคลิปวีดีโอจากคลิปหนึ่งไปยังอีกคลิปหนึ่งน่าดูยิ่งขึ้น) ทำภาพซ้อนภาพ ใส่ไตเติ้ล ใส่คำบรรยาย แทรกดนตรีประกอบ ซึ่งส่วนต่างๆ เหล่านี้จะแยกแทร็คกัน การทำงานในแต่ละแทร็คจะไม่มีผลกระทบกับกับแทร็คอื่นๆ เมื่อ

ทำเสร็จแล้วขั้นตอนสุดท้ายก็คือ การเขียนวีดีโอลงแผ่น การตัดต่อใน Ulead นั้น จะสร้างเป็นไฟล์ project ขึ้นมา (.VSP) ซึ่งไฟล์นี้จะเก็บข้อมูลต่างๆ ไว้ หากว่าทำงานยังไม่เสร็จก็สามารถเปิดเพื่อทำงานต่อในภายหลังได้ ไฟล์นี้จะมีขนาดเล็ก การตัดต่อวีดีโอนี้ แม้จะตัดต่ออย่างไรในวีดีโอ ก็จะไม่มีผลกระทบต่อไฟล์ต้นฉบับ ข้อมูลการตัดต่อต่างๆ จะบันทึกอยู่ในไฟล์ project ทั้งหมด แต่เมื่อมีการสร้างวีดีโอที่ได้จากการตัดต่อ โปรแกรมอ่านข้อมูลจากต้นฉบับตามข้อมูลที่อ้างอิงในไฟล์ project นี้

เริ่มต้นใช้งาน

เมื่อเปิดโปรแกรมจะปรากฏหน้าจอให้เลือกโหมดในการตัดต่อวีดีโอดังต่อไปนี้

1. DV-to-DVD Wizard เป็นการจับภาพจากกล้องวีดีโอ ใส่รีม แล้วก็เขียนเป็น DVD
2. VideoStudio Movie Wizard เหมาะสำหรับผู้ที่เริ่มตัดต่อวีดีโอ จะมีขั้นตอนแนะนำ ตั้งแต่เริ่มจับภาพ/นำไฟล์วีดีโอเข้ามา เลือกเทมเพลต แล้วก็เขียนวีดีโอลงแผ่น ด้วยขั้นตอนอย่างง่ายๆหรือจะนำวีดีโอที่ได้ไปตัดต่อกับ VideoStudioEditor ก็ได้อีกเช่นกัน
3. VideoStudio Editor โหมดนี้ให้คุณได้ใช้คุณลักษณะการตัดต่อวีดีโอของ Ulead ได้เต็มที่ เรียกได้ว่ามีเครื่องมือครบทุกอย่างในการสร้างแผ่น VCD/DVD จากกล้องวีดีโอ ดิจิตอล เริ่มตั้งแต่จับภาพ/เพิ่มคลิปวีดีโอ ใส่เอฟเฟกต์ ใส่ตัวหนังสือ ทำภาพซ้อน ใส่คำบรรยายดนตรีประกอบ ไปจนถึงเขียนวีดีโอลงบนแผ่น CD/DVD หรือนำไฟล์ไปเผยแพร่บนเว็บ

Tip : หากคลิกที่ปุ่ม 16:9 จะเป็นการสร้างโครงการของคุณเป็นแบบ widescreen ในที่นี้จะสอนเฉพาะการใช้งานแบบ VideoStudio Editor เท่านั้น เมื่อเลือกรายการ VideoStudio Editor แล้วก็สามารถสลับไปยังรายการอื่นๆ ได้โดยเลือกรายการจากเมนู Tools ส่วนติดต่อกับผู้ใช้

1. StepPanel กลุ่มของปุ่มที่ใช้สลับไปมาในขั้นตอนต่างๆ ของการตัดต่อวิดีโอ เช่น ต้องการจับภาพจากกล้องวิดีโอคลิกปุ่ม Capture หากต้องการแก้ไข/ตัดต่อวิดีโอ คลิกปุ่ม Edit ต้องการใส่ข้อความในวิดีโอคลิกปุ่ม Title เป็นต้น

2. MenuBar แถบเมนูของชุดคำสั่งต่างๆ เช่น สร้างโครงการใหม่ เปิดโครงการ บันทึกโครงการ

3. OptionsPanel ส่วนนี้จะมี ปุ่มและข้อมูลอื่นๆ ที่ให้คุณได้ปรับแต่งคลิปที่คุณเลือกไว้ ฟังก์ชันก็ต่างๆ ในส่วนนี้จะเปลี่ยนไปตามขั้นตอนที่คุณกำลังทำงานอยู่ เช่น คุณเลือกคลิปวิดีโอ ก็จะมีฟังก์ชันต่างๆ สำหรับจัดการกับคลิปวิดีโอ หรือคุณเลือกเสียง ก็จะมีฟังก์ชันสำหรับการจัดการเรื่องเสียง เป็นต้น

4. PreviewWindow หน้าต่างแสดงคลิปปัจจุบัน, ตัวกรองวิดีโอ, เอฟเฟกต์, หรือตัวหนังสือต้องการดูผลลัพธ์ของการตัดต่อต่างๆ สามารถดูได้ในหน้าต่างนี้

5. NavigationPanel มีปุ่มสำหรับเล่นคลิปวิดีโอและสำหรับตัดวิดีโอ ในขั้นตอนการจับภาพ, ส่วนนี้จะทำหน้าที่เป็นอุปกรณ์ควบคุมกล้องวิดีโอ เช่น เล่นวิดีโอ หยุด หยุดชั่วคราว กรอไปข้างหน้ากรอกลับ เป็นต้น

6. Library เก็บและรวบรวมทุกอย่างไว้ ไม่ว่าจะเป็น วิดีโอ, เสียง, ภาพนิ่ง, เอฟเฟกต์ต่างๆ เป็นต้นทำให้สะดวกในการเรียกใช้งาน

7. Timeline แสดงคลิป, ตัวหนังสือและเอฟเฟกต์ต่างๆที่อยู่ในโครงการ

8. Step Panel ส่วนนี้เป็นส่วนของขั้นตอนต่างๆ ในการตัดต่อวิดีโอ ขั้นตอนเหล่านี้ ไม่จำเป็นต้องทำทุกขั้นตอน หรือข้ามขั้นตอนใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับการตัดต่อวิดีโอของคุณเองขั้นตอนตัดต่อคือ

1. Capture (จับภาพจากกล้อง/ดึงข้อมูลวีดีโอจากแผ่นCD/DVD)
2. Edit (แก้ไข/ตัดต่อ)
3. Effect (ใส่เอฟเฟกต์)
4. Overlay (ทำภาพซ้อน)
5. Title (ใส่ตัวหนังสือ)
6. Audio (ใส่ดนตรีประกอบ/บันทึกเสียงบรรยาย)
7. Share (บันทึกวีดีโอที่ตัดต่อแล้วลงสื่อต่างๆ)

ขั้นตอนต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถข้ามไปยังส่วนอื่นได้ เช่น อาจจะไปใส่ดนตรีประกอบก่อน แล้วมาใส่ตัวหนังสือภายหลังก็ได้ หรือเมื่อตัดต่อเสร็จในข้อ 2 แล้วก็อาจจะไปเลือกข้อ 7 เพื่อเขียนลงแผ่นก็ได้ ไม่จำเป็นต้องทำครบทุกขั้นตอน ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าคุณจะตัดต่อวีดีโออย่างไร และต้องทำอะไรบ้างในการตัดต่อ

ขั้นตอนต่างๆ ในการตัดต่อวีดีโอ

Capture

เมื่อเปิด project ใน Ulead แล้ว ในขั้นตอน Capture นี้ คุณสามารถที่จะบันทึกวีดีโอจากกล้องวีดีโอดิจิทัลเป็นไฟล์ลงในคอมพิวเตอร์ได้ วีดีโอที่บันทึกจากกล้องลงคอมพิวเตอร์นั้น สามารถที่จะบันทึกเป็นไฟล์เพียงไฟล์เดียว หรือให้แยกเป็นไฟล์ได้หลายๆ ไฟล์ โดยอัตโนมัติ และในขั้นตอนการจับภาพนี้ นอกจากคุณจับภาพวีดีโอแล้วยังสามารถที่จะบันทึกภาพจากวีดีโอเป็นภาพนิ่งได้อีกด้วย

Edit

ขั้นตอนการแก้ไขและ Timeline นี้ เป็นจุดสำคัญของการใช้ Ulead VideoStudio ในขั้นตอนนี้คุณสามารถที่จะเรียงลำดับคลิปวีดีโอ ที่ถ่ายมาแต่ไม่ได้เรียงลำดับเหตุการณ์กัน ก็มาเรียงลำดับเหตุการณ์ในขั้นตอนนี้ หรือแทรกคลิปวีดีโออื่นๆ เข้ามาในกระบวนการตัดต่อ เช่น หลังจากที่คุณจับภาพมาจากกล้องแล้ว เห็นว่าคลิปวีดีโอที่มีอยู่ในเครื่องเหมาะสม นำที่จะนำมาแทรกในบางช่วงของวีดีโอที่คุณกำลังตัดต่อ ก็สามารถทำได้กรณีที่มีคลิปวีดีโอเพียงไฟล์เดียว เช่น จับภาพวีดีโอมาเป็นไฟล์เดียว ไม่ได้แยกไฟล์เป็นหลายๆ ส่วน ก็สามารถตัดแยก scene วีดีโอได้ เพื่อใส่เอฟเฟกต์ระหว่าง scene ลบคลิปวีดีโอที่ไม่ต้องการออก ตัดคลิปวีดีโอบางส่วนที่ถ่ายเสียหรือไม่ต้องการออก และการใส่วีดีโอฟิลเตอร์ (เช่น การใส่ตัวฟิลเตอร์ฝนตกในคลิปวีดีโอ ทำให้คลิปวีดีโอนั้นดูเหมือนมีฝนตกจริงๆ) ก็สามารถทำได้ในขั้นตอนนี้เช่นกัน

Effect

ในขั้นตอนนี้ ให้คุณสามารถใส่ทรานสิชั่น (transition) ระหว่างคลิปวีดีโอใน project ซึ่งใน Ulead นี้จะมีกลุ่มของทรานสิชั่นต่างๆ ให้เลือกอย่างมากมายใน Library ทรานสิชั่น เป็นเอฟเฟกต์ที่ใส่ไว้ในระหว่างคลิป ทำให้วีดีโอดูน่าสนใจยิ่งขึ้น เช่น ฉากที่ค่อยๆ จาง

หายไปจนมืด แล้วก็มีฉากตัดไปที่จางแล้วค่อยๆ ชัดเจนขึ้น หรือ ในระหว่างที่มีการเปลี่ยนฉากนั้น จะมีภาพซ้อนกันของทั้งสองฉาก เป็นต้น นี่เป็นการใส่ทรานสิชั่นนั่นเอง

Overlay

ขั้นตอนนี้เป็น การซ้อนคลิปวิดีโอบนคลิปวิดีโอที่มีอยู่ เหมือนกับที่เราดูโทรทัศน์ ที่มีการสัมภาษณ์บุคคลเกี่ยวกับดาราร แล้วก็มีกรวยเล็กๆ เป็นภาพของดารากที่กำลังดูบุคคลอื่นพูดถึงตนเองอยู่

Title

ใส่ตัวหนังสือในวิดีโอ เช่น ชื่อเรื่องวิดีโอ แสดงชื่อบุคคล หรือตัวหนังสือปิดท้ายวิดีโอ ใครถ่ายทำ ถ่ายเมื่อไหร่ ที่ไหน เป็นต้น สามารถที่จะสร้างตัวหนังสือแบบเคลื่อนไหวได้ มีมากมายหลายแบบ เช่น ตัวหนังสือลอยจากจอภาพด้านล่างขึ้นไปด้านบน เหมือนกับตัวหนังสือเมื่อคุณภาพยนตร์ตอนจบ หรือจะวิ่งจากด้านขวามือมาซ้ายมือ หรือจะเลือกชุดสำเร็จรูปจาก Library ก็ได้

Audio

ขั้นตอนนี้เป็นสำหรับใส่ดนตรีประกอบวิดีโอ สามารถเลือกเพลงจากแผ่น CD แล้วบันทึกมาเป็นไฟล์ทำดนตรีประกอบได้ บันทึกเสียงบรรยายวิดีโอ รวมทั้งการปรับแต่งเสียงต่างๆ เช่น ลดเสียงในวิดีโอต้นฉบับในบางช่วงขณะที่บันทึกเสียงบรรยายลงไป เพื่อให้ได้ยินเสียงบรรยายชัดเจนมากยิ่งขึ้น หรือปรับระดับเสียงของดนตรีประกอบ เป็นต้น

Share

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้าย เมื่อตัดต่อวิดีโอเสร็จแล้ว ก็จะเป็นสร้างไฟล์วิดีโอสำหรับเผยแพร่ผลงาน สามารถทำได้หลายแบบ เช่น สร้างไฟล์วิดีโอสำหรับเผยแพร่ผลงานบนเว็บ เขียนวิดีโอที่ตัดต่อเสร็จแล้วกลับลงเทปอีกครั้ง เขียนลงแผ่น CD เป็น VCD หรือเขียนลง DVD

Menu Bar แถบเมนูนี้ เป็นที่รวมของคำสั่งต่างๆ มากมาย

New Project	Ctrl+N
Open Project...	Ctrl+O
Save	Ctrl+S
Save As...	
Project Properties...	Alt+Enter
Preferences...	F6
Relink...	
Insert Media File to Timeline	▶
Insert Media File to Library	▶
c:\video\jazz2	
C:\video\jazz	
Exit	

Filemenu

1. New Project: สร้างไฟล์โครงการของ Ulead VideoStudio ใหม่ จะล้างพื้นที่ทำงานที่มี

อยู่และเปิดโครงการใหม่ด้วยการตั้งค่าตามที่เราได้ ในกรอบโต้ตอบ New ถ้าคุณมีโครงการที่ยังไม่ได้บันทึก เปิดไว้ในพื้นที่ทำงาน เมื่อคุณคลิก New Project Ulead VideoStudio จะมีข้อความแจ้งให้คุณบันทึกงานก่อน

2. Open Project: เรียกกรอบโต้ตอบ Open เพื่อเลือกไฟล์โครงการของ Ulead VideoStudio (VSP) เพื่อแทนที่ในพื้นที่ทำงาน ถ้าคุณมีโครงการที่ยังไม่ได้บันทึก เปิดใช้งานอยู่ในพื้นที่ทำงานจะมีข้อความปรากฏให้คุณบันทึกการเปลี่ยนแปลงก่อน

3. Save/Save As: อนุญาตให้คุณบันทึกงานของคุณเป็นโครงการใหม่หรือโครงการที่มีอยู่แล้ว (.VSP) โปรแกรมจะเปิดกรอบโต้ตอบ Save As ให้คุณกำหนดเส้นทางและชื่อไฟล์ที่จะบันทึก

4. Project Properties: แสดงกรอบโต้ตอบ Project Properties ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับไฟล์ที่กำลังเปิดอยู่ตรงนี้คุณสามารถที่จะแก้ไขแอททริบิวต์เพิ่มเติมของไฟล์โครงการได้

5. Preferences: เปิดกรอบโต้ตอบ Preferences ที่คุณสามารถปรับแต่งสภาพแวดล้อมการทำงานของ Ulead VideoStudio ได้ (See "Preferences: File menu").

6. Relink: แสดงกรอบโต้ตอบ Relink แจ้งให้คุณทำการเชื่อมโยงซ้ำคลิกที่เลือกไว้เมื่อจำเป็น ถ้าคุณย้ายโฟลเดอร์ที่มีไฟล์ต้นแบบไปยังไดเรกทอรีอื่น เลือก Smart search ในกรอบโต้ตอบ Relink เมื่อคุณทำการเชื่อมโยงรูปภาพเล็ก (thumbnail) ซ้ำอีกครั้ง Ulead VideoStudio จะทำการเชื่อมโยงซ้ำไฟล์ต้นแบบทุกไฟล์ในไดเรกทอรีโดยอัตโนมัติ

7. Insert Media File to Timeline: แสดงบ๊อบ-อัปเมนูที่อนุญาตให้คุณค้นหาวีดีโอ, DVD/DVD-VR, รูปภาพ, หรือเสียง, และจากนั้นจึงแทรกเข้าไปในแทร็ค

8. Insert Media File to Library: แสดงบ๊อบ-อัปเมนูที่อนุญาตให้คุณได้เลือกวีดีโอ, DVD/DVD-VR, ภาพ, หรือเสียงแล้วแทรกไปไว้ใน Library

9. Exit: ปิดโปรแกรม Ulead VideoStudio แสดงกรอบข้อความให้คุณบันทึกโครงการที่ทำงานอยู่ในกรณีที่คุณยังไม่ได้บันทึกโครงการ

Edit menu

Undo Ctrl+Z

Copy Ctrl+C

Delete

1. Undo: ย้อนกลับการกระทำที่ผ่านมาที่คุณได้กระทำในโครงการของคุณ Ulead Video Studio อนุญาตให้คุณย้อนกลับการทำงานล่าสุดได้ถึง 99 ครั้ง จำนวนของขั้นตอนที่คุณยกเลิกกระทำขึ้นอยู่กับค่าที่คุณได้ระบุไว้ในแท็บ General ในเมนู File: Preferences (See "General tab").

2. Redo: อนุญาตให้คุณย้อนกลับคำสั่ง ยกเลิกทำ ได้ถึง 99 ครั้งที่คุณได้กระทำมา คุณสามารถกำหนดจำนวนขั้นตอนการทำซ้ำได้ ขึ้นอยู่กับการตั้งค่าที่คุณได้ระบุไว้ในแท็บ General ในเมนู File:Preferences

3. Copy: คัดลอกคลิปสื่อที่ได้เลือกไว้ ไปยังคลิปบอร์ด ดังนั้นจึงสามารถที่จะวางไว้ในโฟลเดอร์ไลบรารีได้

4. Paste: วางคลิปสื่อที่ได้คัดลอกไว้ไปยังโฟลเดอร์ไลบรารีที่เลือกไว้

5. Delete: ลบคลิกที่เลือกไว้ออกจากแทร็ค/โฟลเดอร์ไลบรารีที่เลือกไว้

Clip menu

Mute
Fade-in
Fade-out

Multi-trim Video...
Split by Scene...

Save Trimmed Video
Save as Still Image

Export

Properties...

1. Change Image/Color Duration: เปิดกรอบโต้ตอบ Duration ที่คุณสามารถเปลี่ยนความยาวของคลิป

2. Mute: ปิดเสียงของคลิปวิดีโอตัวเลือกนี้ เหมาะสำหรับการประยุกต์ใช้ดนตรีประกอบไปยังคลิปที่ระบุ

3. Fade-in: ค่อยๆ เพิ่มเสียงของคลิปจากเงียบไปจนถึงดังสุด

4. Fade-out: ค่อยๆ ลดเสียงของคลิปจากดังสุดไปจนถึงเงียบสุด

5. Cut Clip: ตัดคลิปวิดีโอหรือเสียงเป็นสองคลิป ด้วยการเลือกคลิปแล้ว ย้าย Jog Slider ที่อยู่ใต้หน้าต่างพรีวิวไปยังจุดที่คุณต้องการตัดคลิป

6. Multi-trim Video: เปิดกรอบโต้ตอบ Multi-trim Video คุณสามารถเลือกตัดส่วนไฟล์วิดีโอที่ต้องการหรือไม่ต้องการออก ได้หลายๆ ส่วนให้เหลือเฉพาะส่วนที่ต้องการ

7. Split by Scene: เปิดกรอบโต้ตอบ Scenes ที่คุณสามารถแยกไฟล์วิดีโอโดยอาศัยหลักการของเนื้อหาของเฟรมหรือวันที่บันทึกภาพเป็นตัวแยกไฟล์วิดีโอออกเป็น scene ตัวเลือกนี้สามารถใช้ได้กับคลิปที่อยู่ในไลบรารีได้ คือแม้เป็นไฟล์วิดีโอที่รวม scene มาแล้วก็สามารถใช้คำสั่งนี้แยกได้เหมือนกัน

8. Save Trimmed Video: ตัดส่วนที่เลือกไว้ และบันทึกเป็นไฟล์วิดีโอใหม่ หลังจากการตัดวิดีโอแล้วรูปภาพเล็กของไฟล์วิดีโอใหม่จะปรากฏในไลบรารี

9. Save as Still Image: บันทึกเฟรมปัจจุบันไปหน้าต่างPreview Windowเป็นรูปภาพใหม่ภาพขนาดเล็กของรูปภาพใหม่จะปรากฏอยู่ใน Library

10. Export: จัดเตรียมหลายๆทางเลือกในการส่งออกและเผยแพร่หนังของคุณ

11. Ulead DVD DiskRecorder: อนุญาตให้คุณบันทึกย้อนกลับการกระทำที่ผ่านมาที่คุณได้กระทำในโครงการของคุณ Ulead VideoStudio อนุญาตให้คุณย้อนกลับการทำงานล่าสุดได้ถึง 99 ครั้ง จำนวนของขั้นตอนที่คุณยกเลิกกระทำ ขึ้นอยู่กับการตั้งค่าที่คุณได้ระบุไว้ในแท็บ General ในเมนู File: Preferences (See "General tab") หรือเพิ่มวิดีโอของคุณไปยังอุปกรณ์ที่สนับสนุนDVD-RAM(ใช้ฟอร์แมตDVD-VR)หรือDVD-R.

12. DV Recording: เปิดกรอบโต้ตอบอนุญาตให้คุณส่งตรงและบันทึกข้อมูลวิดีโอไปยังกล้องถ่ายวิดีโอดิจิทัลหรืออุปกรณ์บันทึกDVอื่นๆ

13. WebPage: อนุญาตให้คุณใส่คลิปหรือไฟล์หนังบนเว็บเพจ

14. E-mail: เปิดโปรแกรมรับส่งอีเมล์ (เช่น Outlook Express) และแนบคลิปวิดีโอหรือไฟล์หนังที่เลือกไว้

15. Greeting Card: เปิดกรอบโต้ตอบอนุญาตให้คุณสร้างการ์ดอวยพรแบบสื่อผสมโดยใช้คลิปหรือไฟล์หนังที่คุณเลือกไว้

16. Movie Screen Saver: บันทึกคลิปที่เลือกไว้เป็น screen saver บนเดสก์ท็อป. คุณสามารถส่งออกเฉพาะไฟล์MVเป็นscreensaverเท่านั้น

17. Properties: แสดงข้อมูลเกี่ยวกับคลิปที่เลือกไว้

Tools menu

VideoStudio DV-to-DVD Wizard...
VideoStudio Movie Wizard...
Create Disc...
Select Device Control...
Change Capture Plug-in...
Batch Convert...

Make Movie Manager...
Preview Files Manager...
Library Manager...
Product Codec Information...
Smart Download...
Print Options...

1. VideoStudio DV-to-DVD Wizard: เปิด DV to DVD Wizard ที่อนุญาตให้คุณจับภาพวิดีโอจากกล้องถ่ายวิดีโอดิจิทัล(DVcamcorder)แล้วเขียนลงแผ่นดิสก์
2. VideoStudio Movie Wizard: เปิด Movie Wizard ที่อนุญาตให้คุณสร้างหนังได้อย่างรวดเร็ว(See"MovieWizard").
3. Create Disc : อนุญาตให้คุณนำออกโครงการของคุณ (พร้อมกับโครงการของ VideoStudioหรือวิดีโออื่นๆ)เพื่อสร้างVCD,SVCD,หรือDVD.
4. Select Device Control: เปิดกรอบโต้ตอบที่คุณสามารถตั้งการควบคุมอุปกรณ์ได้ ส่วนนี้จะอนุญาตให้คุณได้ควบคุมอุปกรณ์กล้องวิดีโอดิจิทัลโดยใช้NavigationPanel.
5. Change Capture Plug-in: แสดงกรอบโต้ตอบ Change Capture Plug-in ที่อนุญาตให้คุณเลือกplug-inสำหรับcapture driver.
6. Batch Convert: เปิดกรอบโต้ตอบ Batch Convert ที่คุณสามารถเลือกวิดีโอหลายๆไฟล์ที่มีฟอร์แมตแตกต่างกันและแปลงเป็นไฟล์วิดีโอฟอร์แมตเดียวกัน
7. Full Screen Preview: แสดงขนาดพรีวิวที่แท้จริงของโครงการของคุณโดยใช้จอ PC or จอ TV ส่วนนี้จะพบในขั้นตอน Capture และShare
8. Save Current Frame as Image: บันทึกเฟรมปัจจุบันในหน้าต่างดูภาพ (preview) เป็นภาพนิ่งเก็บไว้ในLibrary
9. Make Movie Manager: สร้างและจัดการ template ที่บรรจุข้อมูลทุกอย่าง (ฟอร์แมตไฟล์, ระดับเฟรม (frame rate), การบีบอัด เป็นต้น) ที่ต้องการเพื่อสร้างไฟล์วิดีโอจากโครงการหลังจากที่คุณสร้าง template, เมื่อคุณคลิกสร้างไฟล์วิดีโอในขั้นตอน Share จะมีตัวเลือกให้คุณได้ใช้templateนั้น
10. Preview Files Manager: เปิดกรอบโต้ตอบ Preview Files Manager , แสดงรายชื่อไฟล์พรีวิวทั้งหมดที่สร้างในโครงการคุณสามารถเลือกกลับไฟล์พรีวิวได้
11. Library Manager: อนุญาตให้คุณสร้างโฟลเดอร์ใน Library ได้
12. Product Codec Information: เปิดกรอบโต้ตอบที่คุณสามารถดู codec ของ Ulead ที่ได้ติดตั้งไว้แล้วหรือชื่อcodecจากUlead
13. Smart Download: เปิดกรอบโต้ตอบที่คุณสามารถดาวน์โหลดส่วนประกอบสำหรับ VideoStudio.
14. Print Options:เปิดกรอบโต้ตอบที่คุณสามารถระบุการตั้งค่าสำหรับการพิมพ์ภาพนิ่ง Help menu

Ulead VideoStudio Help... F1

Online Registration

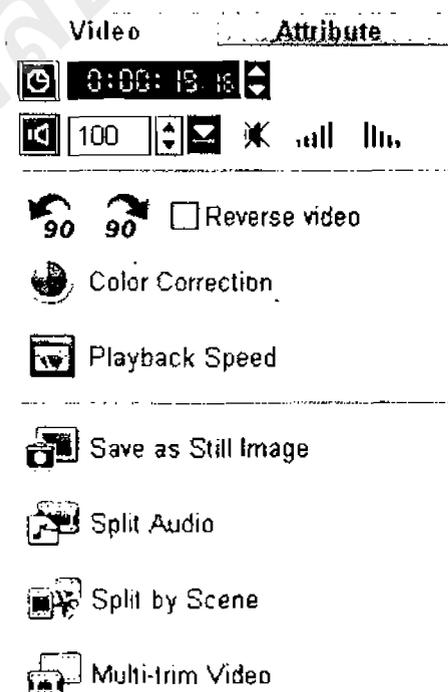
Product Updates on the Web

About Ulead VideoStudio

1. Ulead VideoStudio Help: แสดงความช่วยเหลือเกี่ยวกับ Ulead VideoStudio.
2. Online Registration: เปิดหน้าเว็บลงทะเบียนออนไลน์ของ Ulead VideoStudio ในเบราว์เซอร์
3. Product Updates on the Web: เปิดหน้าเว็บเบราว์เซอร์โดยอัตโนมัติและนำคุณไปยังเว็บไซต์ของ Ulead เพื่อลงทะเบียนออนไลน์
4. About Ulead VideoStudio: แสดงรุ่นของโปรแกรมและข้อมูลลิขสิทธิ์

OptionsPanel

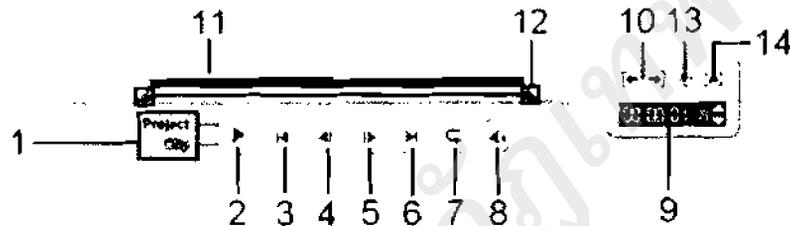
นี้จะเปลี่ยนไปตามโหมดของโปรแกรมและขั้นตอนหรือแทร็คที่คุณกำลังทำงานอยู่ เช่น คุณเลือกคลิปวีดีโอ ก็จะมีตัวเลือกอีกอย่าง เมื่อเลือกรูปภาพ ก็จะมีตัวเลือกอีกอย่าง Options Panel อาจจะมีเพียงแท็บเดียวหรือสองแท็บก็ได้ การควบคุมและตัวเลือกในแต่ละแท็บแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับคลิปที่คุณเลือก

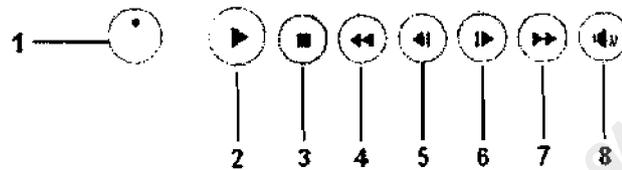
NavigationPanel

นี้เป็นส่วนสำหรับควบคุมต่างๆ แยกหน้าที่ตามโหมดของการทำงาน Navigation Panel ใช้สำหรับดูภาพและแก้ไขคลิปในโครงการ ใช้ Navigation Controls เลื่อนไปมาทั้งในคลิปหรือโครงการ ใช้ Trim Handles และ Jog Slider ในการแก้ไขคลิป

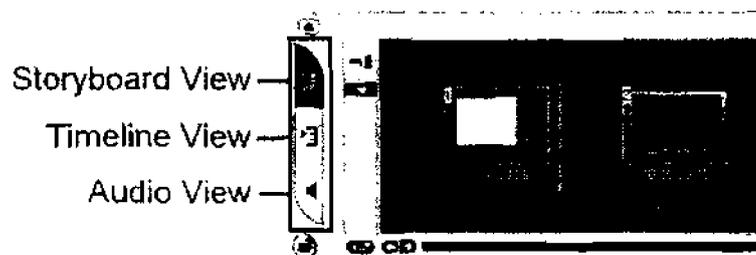
เมื่อจับภาพวีดีโอจากกล้องวีดีโอดิจิทัล Navigation Controls ใช้สำหรับควบคุมอุปกรณ์ ใช้ปุ่มต่างๆ เพื่อควบคุมกล้องวีดีโอดิจิทัล หรืออุปกรณ์อื่นๆ

1. Play Mode เลือกว่าคุณจะดูวีดีโอ (preview) ทั้งโครงการหรือว่าเฉพาะคลิปที่เลือก
 2. Play ดูวีดีโอทั้งโครงการปัจจุบันหรือว่าคลิปที่เลือกไว้, หยุดชั่วคราว หรือว่าดูวีดีโอต่อ
 3. Home กลับไปที่เฟรมแรกของวีดีโอ
 4. Previous ถอยกลับไปยังเฟรมที่แล้ว
 5. Next ไปยังเฟรมถัดไป
 6. End ไปยังเฟรมสุดท้ายของวีดีโอ
 7. Repeat กำหนดให้เล่นซ้ำ
 8. SystemVolume คลิกแล้วลากตัวเลื่อนเพื่อปรับความดังของเสียงลำโพง
 9. Timecode คุณสามารถไปยังส่วนต่างๆของโครงการหรือคลิปที่เลือกไว้ได้อย่างง่ายดาย เพียงระบุเวลาของคลิปตรงจุดนี้
 10. Mark-in/out ใช้ปุ่มเหล่านี้ในการกำหนดขอบเขตของการพรีวิวในโครงการหรือกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของคลิป
 11. Jog Slider ใช้เลื่อนไปมา ทั้งในโครงการ หรือคลิปเพื่อดูเฟรม ณ ตำแหน่งของ Jog Slider หรือใช้สำหรับกำหนดจุดตัดคลิปออกเป็นบางส่วน
 12. Trim Handles ใช้สำหรับกำหนดขอบเขต ของการพรีวิวในโครงการ กำหนดขอบเขตของคลิปที่จะเหลือไว้ใช้งาน
 13. Cut Clip ใช้สำหรับตัดคลิปที่เลือก ออกเป็น 2 ส่วน เลื่อน Jog Slider ไปยังจุด ที่คุณต้องการตัด จุดนี้เป็นเฟรมสุดท้ายของคลิปแรก และเป็นเฟรมแรกของคลิปที่สอง แล้วคลิกที่ปุ่มกรรไกรนี้ คลิปจะแยกออกเป็น 2 ส่วน
 14. Enlarge Preview Window คลิกเพื่อขยายขนาดของหน้าต่าง ดูภาพ (preview) คุณสามารถดูได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ไม่สามารถแก้ไขคลิปได้เมื่อนำหน้าต่างดูภาพขยายใหญ่
- การควบคุมกล้องวีดีโอดิจิทัลด้วย Navigation Panel
- เมื่อจับภาพจากกล้องวีดีโอดิจิทัล ใช้ Navigation Panel กรอเทปและหาตำแหน่งของ scene ที่ต้องการจับภาพ

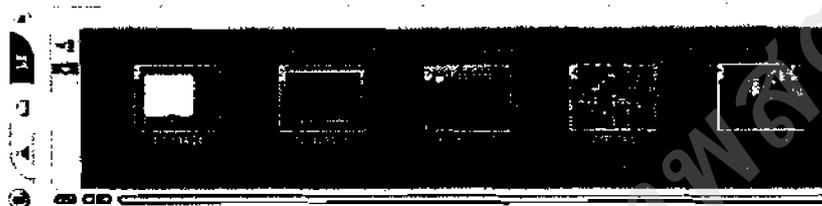

1. Shuttle Control ลาก Shuttle Control เพื่อกรอเทปไปข้างหน้า และหลังตามระดับความเร็วที่มีอยู่ เป็นการค้นหา scene ในวิดีโอที่ต้องการดูได้อย่างรวดเร็ว
 2. Play เล่นเทป/หยุดเล่นเทปชั่วคราว
 3. Stop หยุดเล่นเทป
 4. Rewind กรอกลับเทป
 5. Preview Frame ถอยหลังทีละเฟรม
 6. Next Frame ไปข้างหน้าทีละเฟรม
 7. Forward กรอเทปไปข้างหน้า
 8. System Volume คลิกและลาก slider เพื่อปรับความดังเสียงของลำโพง
9. Project Timeline อยู่ด้านล่างของหน้าต่าง VideoStudio Editor ใช้สำหรับตัดต่อวิดีโอ โปรดศึกษารายละเอียดต่างๆที่อยู่ในส่วนนี้ให้เข้าใจ เพราะเป็นส่วนสำคัญในการตัดต่อวิดีโอ เมื่อเข้าใจเครื่องมือต่างๆดีแล้ว จะทำให้สามารถตัดต่อวิดีโอ ได้อย่างรวดเร็วใน Project timeline ประกอบไปด้วย Storyboard, Timeline, และ Audio View. คลิกที่ปุ่มด้านซ้ายของ project timeline เพื่อสลับไปยังส่วนประกอบอื่นๆ

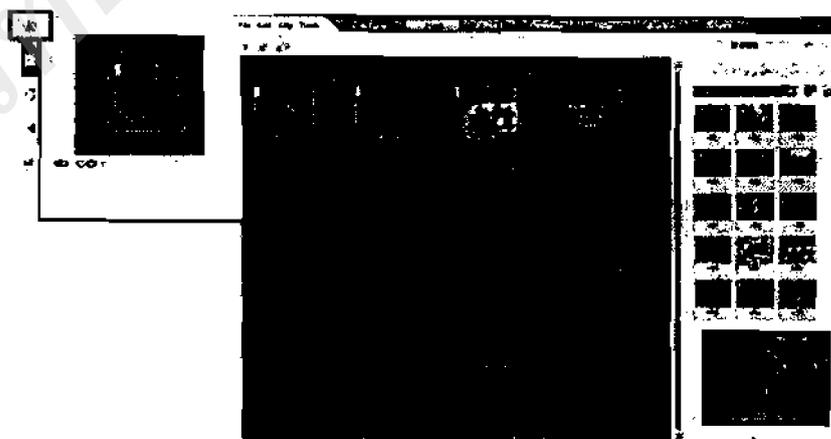

StoryboardView

เป็นหนทางที่เร็วที่สุดและง่ายที่สุดในการเพิ่มคลิปวิดีโอหรือทรานสิชั่น เข้ามาในโครงการเพื่อทำการตัดต่อ รูปภาพขนาดเล็กแต่ละรูปใน storyboard เป็นภาพเฟรมแรกของคลิปวิดีโอ ทำให้เราทราบเกี่ยวกับเหตุการณ์แต่ละช่วงของวิดีโอ หรือเป็นภาพของทรานสิชั่นระยะเวลาของแต่ละคลิปจะแสดงอยู่ที่ด้านล่างของภาพขนาดเล็ก

ใน Storyboard นี้ คุณสามารถแทรกหรือเรียงลำดับคลิปวิดีโอได้โดยการลากแล้ววาง เช่น ลากคลิปวิดีโอจากไลบรารีมาแทรกใน Storyboard เพื่อตัดต่อ กรณีที่มีคลิปเป็นจำนวนมาก มีการเรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ถูกต้อง คุณก็สามารถลากคลิปวิดีโอเพื่อเรียงลำดับให้ถูกต้องตามที่ต้องการได้ ลบคลิปที่ไม่ต้องการออกจาก Storyboard สามารถแทรกเอฟเฟกต์ทรานสิชั่น เข้าไประหว่างคลิปวิดีโอได้ คุณสามารถกำหนดขอบเขตของคลิปวิดีโอที่เลือกได้จากหน้าต่างพรีวิว หมายถึง การกำหนดขอบเขตของวิดีโอจากคลิปที่เลือกให้มีระยะเวลาสั้นลงโดยไม่ต้องทำการตัดต่อ คือ คลิปวิดีโอมีความยาว 1 นาที แต่เราสามารถกำหนดขอบเขตเป็น เริ่มต้นวินาทีที่ 20 ถึงวินาทีที่ 40 เมื่อนำไปสร้างเป็นไฟล์วิดีโอ ข้อมูลของคลิปวิดีโอนี้ก็จะถูกนำไปเขียนเป็นไฟล์วิดีโอตั้งแต่วินาทีที่ 20 ถึงวินาทีที่ 40 เท่านั้น (ภาษาอังกฤษเรียกว่า trim) รวมทั้งยังสามารถลากคลิปวิดีโอไปวางในไลบรารีเพื่อไว้นำกลับมาใช้ในภายหลังได้อีกด้วย

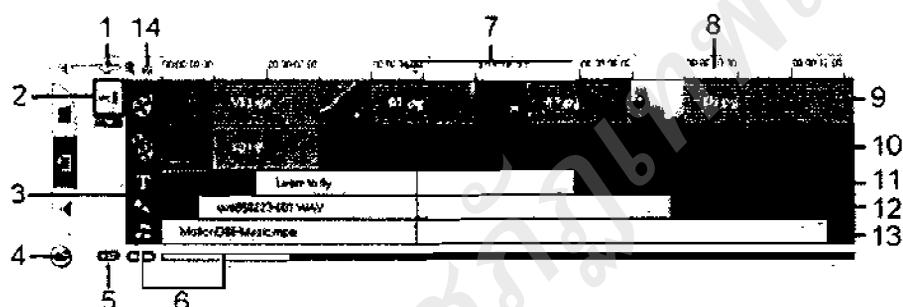

คลิกปุ่ม เพื่อขยายการแสดงผล storyboard ให้เต็มหน้าจอภาพ ด้วยพื้นที่ที่ใหญ่ขึ้นนี้ ทำให้คุณสามารถที่จะเรียงลำดับคลิปวิดีโอ และใส่ทรานสิชั่นระหว่างคลิปวิดีโอได้อย่างง่ายดาย นอกจากนี้แล้วยังมีจอภาพขนาดเล็กที่ด้านล่างของหน้าต่างที่ช่วยให้คุณคลุกคลีกับวิดีโอได้

TimelineView

แสดงให้เห็นถึงมุมมองของส่วนต่างๆ ในโครงการ แยกโครงการออกเป็นแทร็คของวิดีโอ, overlay, ตัวหนังสือ, เสียงบรรยายและดนตรีประกอบ Timeline View ช่วยให้คุณตัด

ต่อวิดีโอได้อย่างถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น เพราะว่าจะเห็นทุกแทร็ค จะตัดต่อส่วนใด ก็เลือกแทร็คที่ต้องการแล้วทำการตัดต่อ

1. Zoom controls อนุญาตให้คุณเปลี่ยนการเพิ่มขึ้นของ timecode ใน Timeline ruler เมื่อคุณเลื่อนตัวเลื่อน จะทำให้ระยะห่างของเวลาเปลี่ยนไป

2. Ripple Editing Enable / Disable Ripple Editing. When enabled, allows you to select which tracks to apply it to.

3. Track buttons คลิกปุ่มเพื่อสลับไปมายังแทร็คอื่นๆ

4. Insert media files แสดงเมนูให้คุณเลือกเพื่อแทรกคลิปวิดีโอ, เสียงหรือภาพเข้ามาในโครงการเพื่อทำการตัดต่อ หรือหากมีคลิปวิดีโอ, เสียงหรือภาพอยู่ในไลบรารีอยู่แล้วก็สามารถใช้ลากเข้ามาในโครงการแทนก็ได้

5. Timeline scroll control เปิด / ปิดการเลื่อน Timeline เมื่อมีการดูคลิปที่เกินคลิปปัจจุบันที่กำลังดูอยู่ เมื่อคุณคลิกคลิปวิดีโอที่ต้องการดูภาพแล้วต้องการดูวิดีโอไปเรื่อยๆ จนจบ หากปิดตัวเลือกนี้ โปรแกรมจะแสดงภาพวิดีโอไปเรื่อยๆ แต่ไม่ได้มีการเลื่อน Timeline ดังนั้นคลิปวิดีโอเริ่มต้นที่คุณคลิกเลือก ก็จะแสดงอยู่ในหน้าต่าง Timeline โดยไม่มีการเลื่อน แต่หากคุณเปิดตัวเลือกนี้ โปรแกรมจะแสดงคลิปวิดีโอใน Timeline เลื่อนไปเรื่อยๆ ตามคลิปวิดีโอที่ได้แสดงในหน้าต่างพรีวิว

6. Project scroll controls ใช้ปุ่มซ้ายและขวา หรือลาก Scroll Bar เพื่อเลื่อนไปยังส่วนต่างๆ ของโครงการ เช่น อยู่ที่คลิปต้นๆของโครงการหากต้องการไปยังส่วนกลางหรือคลิปท้ายๆ ของโครงการ ก็ให้ลาก Scroll Bar เพื่อไปยังส่วนที่ต้องการ

7. Selected range แถบสีนี้แทนส่วนของคลิปหรือโครงการที่ได้กำหนดขอบเขต (trim) หรือที่ถูกเลือกไว้

8. Timeline ruler เป็นบรรทัดแสดงเวลาของโครงการ ในรูปแบบ ชั่วโมง นาที วินาที เฟรม ซึ่งช่วยให้คุณกำหนดความยาวของคลิปและโครงการ

9. Video Track บรรจุไปด้วยคลิปวิดีโอ ภาพ สี และทรานสิชั่น

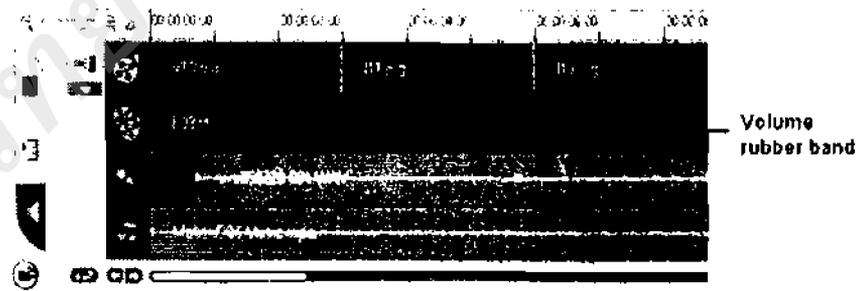
10. Overlay Track บรรจุคลิป overlay ซึ่งจะเป็นคลิปวิดีโอ ภาพหรือสี

- 11. Title Track บรรจุคลิปของตัวหนังสือ
- 12. Voice Track บรรจุคลิปเสียงบรรยาย
- 13. Music Track บรรจุคลิปดนตรีจากไฟล์เสียง
- 14. Fit Project in Timeline Window ขยายหรือย่อการแสดงผลคลิปทั้งหมดในโครงการให้พอดีกับหน้าต่าง Timeline กรณีที่คุณเคยย่อการแสดงผลไว้ หรือมีการขยายการแสดงผลคลิปต่างๆ ใน Timeline ไว้ เมื่อคลิกปุ่มนี้ จะเป็นการแสดงคลิปทั้งหมดให้พอดีกับหน้าต่าง Timeline การสลับไปยังแทร็คอื่นๆ

- 1. คลิกปุ่มใน Step Panel ที่มีลักษณะตรงกันกับแทร็ค เช่น ถ้าต้องการไปยังแทร็คเสียงก็คลิกปุ่ม Audio ใน Step Panel
- 2. คลิกปุ่มแทร็ค
- 3. ดับเบิ้ลคลิกแทร็คที่ต้องการ หรือคลิกคลิปบนแทร็ค

Audio View

อนุญาตให้คุณปรับระดับเสียงของคลิปวีดีโอ เสียงบรรยายและดนตรีประกอบ

คลิปที่มีเสียงบรรจุอยู่จะถูกแสดงพร้อมกับ volume rubber band (รูปภาพประกอบ) ที่คุณสามารถคลิกและลากเพื่อปรับระดับเสียงได้ อยาให้เสียงตรงส่วนใดดังกว่าปกติ ก็คลิกบนเส้นแล้วลากขึ้นด้านบน หรือต้องการเสียงเบาลง ก็ให้คลิกเส้นแล้วลากลง ใน Audio View ส่วน Options Panel จะแสดง Audio Mixing Panel ที่ใช้ปรับระดับเสียงของแทร็ควีดีโอ, Overlay, เสียงบรรยาย และดนตรีประกอบ

Library ไลบรารีเป็นที่ที่เก็บทุกอย่าง อย่างที่คุณต้องการนำไปสร้างวิดีโอของคุณ ไม่ว่าจะเป็น คลิปวิดีโอ ตัวกรองวิดีโอ เสียง ภาพนิ่ง เอฟเฟกต์ทรานสิชั่น ดนตรีประกอบ ตัวหนังสือและ คลิปสี่ สิ่งเหล่านี้รวมๆ กันแล้วเรียกว่า มีเดียคลิป (media clip)

ไลบรารีจะอยู่ด้านขวามือของหน้าต่าง VideoStudio Editor การเก็บคลิปต่างๆ ไว้

ที่มา = <http://gotoknow.org/blog/sara4/127032> นายณรงค์ เพ็ชรแสง

อภิปรายผลการอบรม

การอบรมให้ความรู้ในครั้งนี้จะทำให้พระนิสิตได้รู้ถึงเทคนิคใหม่ๆ ในการใช้สื่อและการผลิตสื่อและสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้ในการจัดค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดยนำเทคนิคเหล่านั้นที่เกิดจากการเรียนรู้สู่การลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้การจัดค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเกิดประสิทธิภาพ นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปที่เข้ามารับการอบรมไม่เบื่อ แต่สนใจที่จะร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

สรุปผลการอบรม

จากการสังเกตการณ์พระนิสิตมีความสนใจกิจกรรมนี้เป็นอย่างยิ่ง มีข้อซักถามพระวิทยากร พร้อมทั้งร่วมกิจกรรมต่างๆ พระวิทยากรจัดขึ้น และได้เรียนรู้ในการใช้สื่อและการผลิตสื่อ และสามารถนำความรู้เหล่านั้นมาผลิตสื่อการอบรมที่เหมาะสมในการจัดค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมหลังจากผ่านการอบรมมาแล้ว

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. พระนิสิตมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้สื่อและการผลิตสื่อเพื่อการอบรม
2. พระนิสิตได้เรียนรู้เทคนิคการอบรมใหม่
3. พระนิสิตสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้ในการอบรม
4. พระนิสิตมีศักยภาพในการทำหน้าที่เป็นพระวิทยากร

ข้อเสนอแนะ

การใช้สื่อชนิดต่างๆเข้ามาช่วยในการอบรมนั้นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมแก่ผู้เข้ารับ การอบรม เพราะสื่อแต่ละประเภทจะเข้ากับทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ได้ ควรพิจารณาถึงความ แตกต่างกันในระดับการศึกษา วัย เพศ อาชีพ เป็นองค์ประกอบด้วย

เอกสารการบรรยาย
เรื่องคุณสมบัติของการเป็นพระวิทยากรที่ดี

โดยพระมหาสมควร ญาณวิโร

หลักของการเป็นพระวิทยากรที่ดี

จิตรกร	ใช้อารมณ์	ผสมสี
นักดนตรี	ใช้อารมณ์	ผสมเสียง
นักพูด	ใช้อารมณ์	ผสมสำเนียง
ขอทานเพียง	ใช้ปาก	พูดจากใจ

หลักของการเป็นพระวิทยากรที่ดี

อากาศ	เป็นกำลังของ	นก
อุทก	เป็นกำลังของ	ปลา
พระเทศนา	เป็นกำลังของ	ผู้ฟัง

พระวิทยากรที่ดีต้องมี

- มีความรู้พอเพียง
- มีเสียงกังวาน
- มีปฏิภาณว่องไว
- มีใจใสสะอาด
- มีมารยาทเรียบร้อย

หลักการบรรยายธรรมที่ดี

1. สถานที่
2. ชุมชน
3. บุคคล เพศ วัย
4. เลือกธรรมะให้เหมาะสมกับบุคคลและงาน
5. พุทธรูปธรรม-ไปหานามธรรม

ลีลาการสอนของพระพุทธเจ้า

1. สันทัดสนา แจ่มแจ้ง เห็นแจ้ง
 - เหมือนเปิดของที่ปิด
 - เหมือนหงายของที่คว่ำ
 - เหมือนบอกทางแก่คนหลงทาง
 - เหมือนจุดไฟในที่มืด ดังตัวอย่างเช่น
 - ติดาข้างหูก
 - ชื่อนั้นสำคัญไฉน

- ชฎิล 3 ฟีน้อง
 - ไบไม่ในกำมือ
 - แสดงอนัตตลักษณะสูตร
 - นันทะคิดถึงคนรัก (แสดงด้วยภาพ)
 - รูปนันทา (แสดงด้วยภาพ)
2. สมาทปนา จูงใจให้เกิดศรัทธา
- พุดมีเหตุมีผล - องคุลิมาล
 - พุดให้เกิดอัศจรรย์ - สุนัขขัตตะ
 - จูเพกสาฎก
 - ไบไม่ในกำมือ
 - อนุปพพิกธา แก่ ยสะกุลบุตร
3. สมุดเตชนา แก้วกล้า อัจฉาญ
- กีสาโคตรมี ลูกดาบ
 - จูพนันตก
4. สัมปหังสนา ร่ำเริง บันเทิงใจ
- ปากกายาวไม่เท่าปากคน
 - เสียวสู้

สมบัติของนักพุด 5 ประการ

1. รูปสมบัติ
2. สัทสมบัติ
3. รสสมบัติ
4. ธรรมสมบัติ (มีศีลาจารวัตร มีน้ำใจ)
5. วาทสมบัติ (มีการมคมคาย ลุกล่อลูกชน)

ลักษณะการแสดงธรรมของพระพุทธรเจ้าทรง

1. กาลวาที – พุดถูกกาล
2. สัจจวาที – พุดความจริง
3. อัดถวาที – พุดมีประโยชน์
4. ภูตวาที – พุดตามความเป็นจริงที่มี ที่เกิดขึ้น

WATCH

เป็นนาม แปลว่า นาฬิกา

เป็นกริยา แปลว่า เผ่าดู เผ่าระวัง

WATCH YOUR WORD

WATCH YOUR ACTION

WATCH YOUR THOUGHT
WATCH YOUR CHARACTER
WATCH YOUR HEART

หลักของวิทยากร

มีคำถามว่า “คนพูดไม่เก่งเป็นวิทยากรได้หรือไม่” คำตอบก็คือ “ไม่จำเป็น” สิ่งที่เป็นวิทยากรจำเป็นต้องมีคือ ความรู้และประสบการณ์ในเรื่องที่จะทำการสอน (ได้แก่ รัวรายละเอียด วัสดุเหตุ วัสดุมาตรฐานและประยุกต์ความรู้ให้ได้) มีความสามารถในการถ่ายทอด และมีความรู้เรื่องจิตวิทยาการสอนการถ่ายทอดของวิทยากรส่วนใหญ่เน้นอาศัย “การพูด” เป็นหลัก คนซึ่งพูดเก่งแต่ไม่มีความรู้ ประสบการณ์ก็ไม่อาจเรียกความศรัทธาจากผู้ฟังได้ การพูดเก่งก็ไม่เกิดประโยชน์แต่ถ้าผู้เป็นวิทยากรมีความรู้ว่าจะพูดอย่างไร ดูเหมือนว่าจะเป็นสิ่งที่มีประโยชน์และมีค่ามากกว่าการพูดเก่ง

ขั้นตอนการพูดสำหรับวิทยากร

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมตัว

1. เป็นเรื่องที่เชื่อถือได้ คือต้องเป็นข้อมูลที่วิทยากรเคยใช้ เคยทดลองมาก่อนหรือเคยมีประสบการณ์มาสนับสนุน จะทำให้น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น
2. เป็นเรื่องใหม่ ทันสมัย
3. เป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้ฟัง และสามารถประยุกต์ใช้ได้จริง

คำพูดที่วิทยากรควรหลีกเลี่ยง

1. คำพูดที่ไม่สุภาพ มีความหมาย 2 แง่ 2 งาม
2. คำพูดซึ่งมีความหมายคลุมเครือ ไม่ชัดเจน อาจตีความได้หลายอย่าง
3. เป็นคำพูดที่ยากต่อการเข้าใจ เช่น การใช้คำศัพท์ต่างประเทศ
4. คำซึ่งสร้างความรู้สึกที่ไม่ดี เช่น คำตำหนิติเตียน, การพูดออกคำสั่ง บังคับ, คำตำ, คำพูดยกตนข่มท่าน, คำพูดสื่อเสียดประชดประชัน, คำพูดดูหมิ่น, คำพูดคุยโม้โอ้อวด, คำพูดกระทบ, คำพูดแตกตื่น, คำพูดสบลคำพูดเยาะเย้ย ถากถาง, คำพูดไม่ให้เกียรติ, คำพูดดูถูกเหยียดหยาม ฯลฯ

จุดมุ่งหมายของการพูด

จุดมุ่งหมายของการพูดแต่ละครั้งมีหลายประการ ลักษณะของการพูดแต่ละแบบมีวิธีการที่ต่างกัน วิทยากรจำเป็นต้องรู้ว่าขณะพูดตนเองมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

1. พูดเพื่อถ่ายทอด
2. พูดเพื่อจูงใจ
3. พูดเพื่อให้บันเทิง
4. พูดเพื่อจรรโลงใจ

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นพูด

วิธีการพูดแล้วมีคนฟัง ผู้ฟังแต่ละคนมีความแตกต่างกัน และลักษณะของความแตกต่างมีผลต่อการพูดของวิทยากร หากวิทยากรไม่รู้ถึงธรรมชาติและลักษณะของผู้ฟังการเตรียมเนื้อหาสาระ และวิธีการพูดก็ไม่อาจผูกใจคนฟังได้ผู้ฟังแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. วัย วัยเด็กหรือวัยผู้ใหญ่ (วัยผู้ใหญ่ตอนต้น วัยกลางคน และวัยสูงอายุ)
2. เพศ (หญิงหรือชาย)
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ เช่น
 - ข้าราชการ
 - พนักงานของภาคเอกชน
 - พนักงานของรัฐวิสาหกิจ
 - พ่อค้า
 - นักธุรกิจ
 - แม่บ้าน
 - เกษตรกร (ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่)
 - กรรมกร ฯลฯ
5. ภูมิสำเนา
6. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
7. ตำแหน่ง
8. ประสบการณ์ในชีวิต
9. ความรู้ในเรื่องที่ควรพูด
10. ทักษะติดต่อเรื่องที่พูด

ความแตกต่างในประเด็นดังกล่าวข้างต้น จะมีผลต่อการรับรู้และความสามารถในการสื่อสารของผู้ฟัง ความรู้เกี่ยวกับผู้ฟังข้างต้น จะช่วยให้ผู้พูดรู้ว่าควรยกตัวอย่างหรืออธิบายอย่างไร จึงจะตรงกับประสบการณ์ของผู้ฟังสามารถนึกภาพได้เชื่อมโยงกับความรู้เดิมได้ ความต้องการของคนฟัง

คนเราจะฟังก็ต่อเมื่อเรื่องที่ฟังเป็นประโยชน์ และตรงกับความต้องการของบุคคลนั้น เช่น เรื่องซึ่งเป็นปัญหาซึ่งอยากรู้คำตอบหรือเป็นเรื่องที่บุคคลสามารถเอาไปใช้ได้ ทั้งหน้าที่การงานและเรื่องส่วนตัว

ธรรมชาติของคนฟัง

คนฟังจะมีธรรมชาติ ดังนี้ คือ

1. ชอบฟังเกี่ยวกับเรื่องตนเอง และเป็นเรื่องที่ตนสนใจ

2. ไม่ชอบให้ใครโต้เถียง
3. ไม่ชอบให้ใครตำหนิ
4. ชอบการให้เกียรติ ยกย่องและยอมรับ
5. ช่างสงสัย
6. ชอบจับผิด (คอยฟังว่าเชื่อได้หรือไม่ เอามาจากไหน)
7. จะฟังเรื่องที่ตนเองได้ประโยชน์
8. ชอบฟังเรื่องแปลกๆ ใหม่ ๆ

ผู้เป็นวิทยากรต้องคำนึงถึงประเด็นดังกล่าวทุกครั้งเมื่อทำการพูด

หลักการพูดของวิทยากร

เพชรบูรณ์ โรจนธรรมกุล กล่าวถึงหลักการพูดของวิทยากรไว้ดังนี้

1. มีความชัดเจน กล่าวคือ
 - ชัดเจนในการออกเสียง
 - ชัดเจนตามอักขระภาษา
 - ชัดเจนในความหมาย
2. เข้าใจง่าย
 - ด้วยการใช้ภาษาซึ่งผู้ฟังเข้าใจ
 - ใช้ตัวอย่างที่มีความสอดคล้องและเป็นรูปธรรม
3. ยกย่องและให้เกียรติผู้ฟัง เป็นการแสดงออกทางการกระทำและคำพูดโดยมีการยกย่องผู้ฟัง มีความเกรงใจไม่พูดลดความรู้สึกศักดิ์ศรีของผู้ฟัง
4. รักษาหัวใจด้วยการไม่ใช้คำพูดที่รุนแรง กระแทกกระเทือนใจผู้ฟัง ควรใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจ ความเห็นใจและแสดงความเป็นพวกเดียวกัน
5. ใช้คำพูดที่เพิ่มพลังด้วยการไม่ใช้คำพูดที่ซ้ำซาก จำเจ เลี่ยงคำพูดเดิมๆ มีการใช้คำพูดใหม่ๆ ที่พูดแล้วผู้ฟังมีความสนใจและทำให้ผู้ฟังมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่พูด

การใช้สายตาในระหว่างการพูด

1. กวาดสายตามองผู้ฟังอย่างทั่วถึง
2. ไม่มองผู้ฟังอย่างจ้องไม่วางตา
3. ไม่มองผู้ฟังด้วยหางตา
4. ไม่หลบตาผู้ฟัง
5. ไม่ทำตาหวาน กรุ่มกริม

สิ่งที่วิทยากรควรคำนึงถึงเมื่อพูด

เมื่อพูดวิทยากรควรคำนึงถึงประเด็นดังต่อไปนี้

1. เลือกสิ่งที่ดีที่สุดในใจให้กับผู้ฟัง
2. อย่าพูดเพื่อสร้างปัญหาทุกครั้งที่ต้องระวังว่าพูดแล้วจะก่อให้เกิดปัญหาหรือไม่

3. ต้องคำนึงถึงศีลธรรม การพูด 2 แง่ 2 งามเป็นสิ่งไม่สมควรเพราะเป็นการลดคุณค่าของวิทยากร

4. ต้องทำให้ได้อย่างที่พูด

5. พูดแล้วต้องสร้างสรรค์ มิใช่พูดแล้วทำลาย

6. พูดแล้วต้องเกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

7. ต้องนึกเสมอว่าเมื่อเราพูดแล้ว คนจะเข้าใจหรือไม่ คนฟังจะได้อะไรจากการพูดของเรา ทำไมคนฟังจึงไม่ฟัง

8. น้ำเสียงที่พูด

- นุ่มแต่ดั่ง ชัดเจน มีจังหวะที่เหมาะสม

- ช้า ชัดเจน ฉาดฉาน

- เป็นธรรมชาติ

- มีการใช้เสียงสูง – ต่ำ ไม่ใช่เสียงเดียวตลอด

การพูดเป็นสิ่งจำเป็นที่วิทยากรต้องรู้ เพื่อเสริมให้การถ่ายทอดและการดำเนินการสอนให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ผู้เป็นวิทยากรจำเป็นต้องเตรียมตัวเมื่อพูดก็รู้ว่าผู้ฟังคือใคร ความต้องการของคนฟัง ธรรมชาติของคนฟังหลักการพูดพฤติกรรมขณะพูดและสิ่งที่วิทยากรควรคำนึง

ทักษะเสริมสร้างประสิทธิภาพการเป็นวิทยากร

ทักษะที่วิทยากรจำเป็นต้องรู้ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพได้แก่ ทักษะต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การใช้วาจา กิริยาท่าทาง เพื่อเสริมบุคลิกภาพในการสอน

2. การนำเข้าสู่บทเรียน

3. การสรุปบทเรียน

4. การแปรเปลี่ยนความสนใจ

5. การอธิบายและยกตัวอย่าง

6. การเสริมกำลังใจ

7. การบรรยาย

8. การสาธิต

9. การตั้งคำถาม

10. การใช้สื่อโสตทัศนศึกษา

ทักษะทั้ง 10 ประการนี้ เป็นสิ่งที่วิทยากรทุกคนต้องใช้ตลอดเวลา หากวิทยากรมีความรู้เรื่องดังกล่าวข้างต้น ก็จะช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการเป็นวิทยากรให้ดียิ่งขึ้น

1.การใช้วาจา กิริยาท่าทาง เพื่อเสริมบุคลิกภาพในการสอน

จากงานวิจัยของซาเดอร์และอาฟพบว่า วิทยาการจะต้องมีลักษณะส่วนหนึ่งดังนี้คือ "ท่าทางดึงดูดความสนใจ อารมณ์ดี เสียงดี มีความสะอาดและเป็นระเบียบ"

วิทที (Witty) ได้ทำการวิจัยลักษณะครูที่ดีพบว่า ครูที่ดีนั้นจะต้องมีลักษณะและท่าทางดีส่วนลักษณะของวิทยาการซึ่งผู้เรียนชอบมากที่สุดตามงานวิจัยของฮาร์ท (Hart) เป็นอันดับ 10 คือ วิทยาการที่มีบุคลิกดี

ในการฝึกอบรมหรือการสอนแต่ละครั้ง สิ่งแรก que ผู้เรียนมีความสนใจอยากรู้คือ การปรากฏตัวของวิทยาการ รูปร่างหน้าตา ท่าทางเป็นอย่างไร แต่งตัวแบบไหน ดังนั้นเรื่องของบุคลิกภาพจึงเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจสร้างความเชื่อถือและศรัทธาให้เกิดขึ้น

บุคลิกภาพ คืออะไร

บุคลิกภาพ ตามความหมายของเบอร์นาร์ด (Bernard) หมายถึงผลรวมทั้งหมดของลักษณะทางร่างกาย พฤติกรรมตลอดจนความโน้มเอียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและศักยภาพในการกระทำสิ่งต่างๆของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

เรื่องบุคลิกภาพจึงมิได้หมายเฉพาะสิ่งภายนอกที่มองเห็น เช่น การแต่งกาย แต่รวมไปถึงกิริยา วาจา ท่าทาง ความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ฯลฯ การแสดงออกทางด้านบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียน หรือผู้พบเห็นเกิดความสนใจ นิยมศรัทธา ตลอดจนตั้งใจให้อยากเรียนหรืออยากร่วมงานด้วย

ทักษะการใช้วาจา กิริยา ท่าทางประกอบการสอนได้แก่

1. น้ำเสียง วิธีการพูด
2. การแสดงออกทางสีหน้า สายตา
3. การเคลื่อนไหว
4. การใช้มือและแขน
5. การแต่งกาย

น้ำเสียง วิธีการพูด

การสอนที่ดีวิทยาการต้องพูดเสียงดัง ฟังชัดเจน มีการเน้นเสียงและมีจังหวะในการพูดไม่พูดเร็ว ไม่พูดด้วยน้ำเสียงในระดับเดียวกันหรือที่เรียกว่า "monotone" อาจต้องมีการใช้เสียงสูง ต่ำ ตามเนื้อหาและกาลเทศะ นอกจากนี้จะต้องมีการออกเสียงตัว ร / ล และควมกลั ที่ถูกต้องเลือกภาษาที่เหมาะสมและถูกต้องตามความนิยม

น้ำเสียงของวิทยาการจะบอกถึงอารมณ์ และความรู้สึกของวิทยาการได้เป็นอย่างดีน้ำเสียงต้องปรับให้เหมาะกับโอกาสสถานที่และวัยของผู้เรียน เช่น การพูดให้ดังขึ้นในห้องที่มีสถานที่รบกวนหรือการลดระดับเสียงให้เบาลงในห้องที่เงียบ

พฤติกรรมที่ไม่ดีของการใช้น้ำเสียง ดังนี้

- เสียงเบาเกินไป การพูดอ้อมอ้อมไม่เต็มเสียง และขาดความหนักแน่น
- พูดเสียงกระแทก ดุดัน เสียงแข็งกระด้าง หรือการดวาด

- พุดเสียงระดับเดียวกันตลอด
- พุดเร็วมากจนผู้เรียนฟังไม่ทัน
- พุดหยابคาย ไม่สุภาพ พุดเสียดสี ประชดประชัน หรือมีการสยบเมื่อไม่สบายอารมณ์

- ออกเสียงควบกล้ำตัว ร / ล ไม่ชัด
- พุดเสียงตึงเกินไปจนเกือบจะเป็นตะโกน
- พุดตืด ๆ ชัด ๆ เหมือนคนตืดอ่าง พุดเสียงสั้นเครือ
- พุดไม่มีจังหวะหยุด หรือบางครั้งหยุดนานเกินไป ฯลฯ

การแสดงออกทางสีหน้า สายตา

การแสดงออกทางสีหน้า สายตา เป็นสื่อความหมายประเภทหนึ่ง ผู้เรียนจะอ่านความรู้สึกของวิทยากรจากพฤติกรรมดังกล่าว สิ่งที่เกิดขึ้นจากการแสดงออกของวิทยากร นอกเหนือจากการสร้างบรรยากาศความอบอุ่นในห้อง หรือห้องฝึกอบรมแล้ว ยังเป็นการเสริมกำลังใจแก่ผู้เรียนด้วยการแสดงออกของวิทยากรจึงควรเป็นสภาพที่เป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีชีวิตชีวา หรือเคร่งเครียดเกินไป ในขณะที่สอนวิทยากรควรกวาดสายตาไปยังผู้เรียนทุกคน ไม่ควรจ้องเฉพาะคนใดคนหนึ่งยกเว้นขณะที่ผู้เรียนตอบเมื่อตอบเสร็จวิทยากรก็ควรกวาดสายตาไปยังผู้เรียนคนอื่น

พฤติกรรมที่ไม่ดีของการแสดงออกทางสีหน้า สายตา ได้แก่

- การหลบสายตา
- การมองดูสิ่งที่มีชี้นำหน้าของผู้เรียน เช่น กระดาน เพดาน หลอดไฟ ฯลฯ
- การหวาด การทำตาหวาน กรูมกริม
- การแสดงสีหน้าเหม็นเฉย
- การยิ้มริมฝีปาก
- การแสดงสีหน้ารำคาญ
- การมองด้วยหางตาตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า
- การยิ้มเยาะหยันหรือทำท่าล้อเล่น ฯลฯ

พฤติกรรมที่ควรทำ คือ การยิ้มพยักหน้ารับเมื่อผู้เรียนตอบถูกต้องหรือแสดงความคิดเห็นที่ดี หรือการส่ายหน้าพร้อมรอยยิ้มเมื่อผู้เรียนตอบผิด เป็นต้น

การเคลื่อนไหว

การเคลื่อนไหวของวิทยากรอาจจะมีหลายลักษณะ เช่น การเดินไปมา การเดินเพื่อคุมชั้นเรียน หรือผู้เรียนทำกิจกรรมนอกจากนี้ยังรวมถึงอิริยาบถต่างๆ เช่น การหยุดยืนเพื่ออธิบายหรือใช้อุปกรณ์การฟังคำตอบของผู้เรียน ฯลฯ

การเคลื่อนไหวที่ไม่ดี ได้แก่

- การเดินไปเดินมาตลอด

- ขณะที่วิทยากรกำลังทำการสอน จุดรวมของความสนใจจะอยู่ที่วิทยากรเดินไปเดินมา ผู้เรียนจะต้องหันหน้าตามอิริยาบถของวิทยากรตลอดเวลา

- การเดินเอามือล้วงกระเป๋า หรือเคาะจังหวะตามจังหวะการเดินรวมถึงการเขย่าสิ่งที่อยู่ในกระเป๋า

- การเขย่าขา หรือบิดมือตลอดเวลา
- การเคาะ แกะ เกาสิ่งต่างๆ
- การสะบัดผม เสยผม บัดผม
- การเคาะ หรือหมุนปากกาเล่น หรือโยนปากกาไปที่กระดานเมื่อเขียนเสร็จ
- การขยับกางเกง หรือเสื้อผ้า ฯลฯ

การใช้มือและแขนของวิทยากร เป็นอิริยาบถการเคลื่อนไหวอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าการใช้มือและแขนไม่มากเกินไป (เช่น การใช้โบกขยับแสดงท่าทางเหมือนๆ กันตลอด) การใช้มือและแขนควรพอเหมาะกับการแสดงประกอบการพูด หรือข้อความที่ต้องการจะเน้นการแสดงออกของมือ จึงต้องมีความหมายสอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดโอกาสและเรื่องที่จะพูด ลักษณะทั่วไปก็ควรปล่อยตามปกติไม่ควรเกร็งหรือฝืนในกรณีซึ่งตกใจหรือประหม่า ก็อาจใช้มือแตะโต๊ะให้พอรู้สึก ว่า "เรามีเพื่อน"

พฤติกรรมที่ไม่ดีของการใช้มือและแขนขณะทำการสอน ดังนี้

- การใช้มือหรือนิ้วลบข้อความบนแผ่นใสหรือกระดาน
- ดบหรือใช้ไม้พาดโต๊ะแรงๆ
- เขย่าปากกาทลอดเวลา
- ขว้างของไปยังผู้เรียน
- ขยับเก้าอี้ไปมาอยู่เสมอ
- ทำเอาเมื่อไม่พอใจ
- แคะ แกะ เกา ส่วนต่างๆ ขณะทำการสอน
- หักนิ้วมือเล่น
- ถูมือไปมาขณะอธิบาย ฯลฯ

การแปรเปลี่ยนความสนใจ

โดยทั่วไปการที่เราจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดี เรามักต้องให้ความสนใจอยู่ที่จุดใดจุดหนึ่ง และตัดสิ่งอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป วิทยากรจำเป็นต้องมีทักษะในการช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิในสิ่งที่ทำอยู่ ความสนใจของคนมีแนวโน้มจะเปลี่ยนจากสิ่งหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่งอยู่เสมอ เป็นการยากที่คนเราจะสนใจสิ่งเดียวเกินกว่า 2 - 3 ชั่วโมง เช่นการฟังการบรรยายที่ใช้เวลา 3 ชั่วโมง มีน้อยคนที่จะมีสมาธิฟังอยู่ตลอดเวลา ส่วนหนึ่งอาจคิดถึงสิ่งอื่นหรือมองดูคนอื่นในห้องหรือนั่งวาดรูปเล่น ฯลฯ วิทยากรจำเป็นต้องรู้เทคนิคที่จะให้ผู้เรียนสนใจกับสิ่งที่เรียน จากการศึกษาทางจิตวิทยาของนักวิชาการพบว่า สิ่งที่ทำให้คนเราสนใจได้แก่

1. ความเข้มข้น (Intensity) เช่น เสียงยิ่งดัง แสงสว่างยิ่งสว่าง ยิ่งดูความสนใจได้
2. ความแตกต่าง (Contrast) สิ่งใดก็ตามที่ใหญ่หรือแปลกไปจากสิ่งรอบตัว ย่อมดึงดูดความสนใจได้ เช่น ปิดไฟให้มืด เร่งเสียงให้ดัง หรือพูดเสียงดัง
3. การเคลื่อนไหว (Movement) สายตาของเรามักจะมองสิ่งที่เคลื่อนไหว เช่น การเดินของวิทยากร
4. กิจกรรมที่ทำด้วยตนเอง (Self – activity) เช่น ปรบมือ ให้อิน ให้เดินออกกำลังกาย ฯลฯ

วิธีการซึ่งทำให้เกิดการแปรเปลี่ยนความสนใจ

1. การเคลื่อนไหวของวิทยากร เช่น การเดินจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง
2. ท่าทางของวิทยากร หมายถึงการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย เพื่อเน้นความสำคัญ เพื่อแสดงอารมณ์ เพื่อบอกขนาด รูปร่าง
3. การเปลี่ยนวิธีพูด หมายถึงการเปลี่ยนวิธีพูดอย่างกะทันหัน ได้แก่การเปลี่ยนน้ำเสียง เปลี่ยนความดังของเสียง หรือเปลี่ยนจังหวะการพูด
4. การเปลี่ยนจุดประสาทสัมผัส เช่น จากการฟังเป็นการดู จากการอ่านเป็นการเขียน จากการฟังอภิปรายเป็นการลงมือทำ จากการดูกระดานเป็นการดูสไลด์ จากการฟังวิทยากรพูดเป็นการฟังจากเทป
5. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมพูด เช่น ออกมารายงานหน้าชั้น
6. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทำกิจกรรม เช่น การแสดงละคร ฯลฯ
7. การใช้อุปกรณ์ เช่น วีดีโอ หรือเทป
8. การแสดงท่าทางประกอบ
9. การเล่าเรื่องสั้น
10. การตั้งปัญหาและการซักถาม
11. การแสดงบทบาท
12. การเล่นเกม
13. การทำกิจกรรมนอกห้องเรียน
14. การให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น
15. การให้ออกมาร่วมสาธิต

การใช้วิธีการแปรเปลี่ยนความสนใจ อาจใช้หลายๆ วิธีก็ได้ในการสอนครั้งเดียว แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงคือ ต้องให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสอนแต่ละขั้นตอน

การอธิบายยกตัวอย่าง

การอธิบายเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในการสอน เพราะเป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้เรียนกับวิทยากรให้มีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน การอธิบายความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมนั้น มักทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ยากสิ่งที่น่าจะช่วยคือต้องเชื่อมโยงกับสิ่งที่เป็นรูปธรรม

โดยอาศัยการยกตัวอย่างด้วยเหตุนี้การยกตัวอย่างจึงเป็นเรื่องหนึ่งในกระบวนการอธิบายที่จะเสริมหรือช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น

การอธิบายที่ดีมีลักษณะอย่างไร

1. ใช้ภาษาง่าย ๆ กระชับรัด
2. ให้ความหมายชัดเจน น่าสนใจและครอบคลุมความสำคัญ
3. บุคลิกภาพของผู้อธิบาย ต้องเป็นผู้ยิ้มแย้ม มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน เป็นผู้มีความรู้ดีมีความเชื่อมั่นต่อสิ่งที่จะอธิบาย
4. วิทยาการต้องรู้ระดับของผู้ฟัง เพื่อจะได้ใช้คำอธิบายและภาษาได้เหมาะสม
5. การจัดลำดับเรื่องที่จะอธิบาย โดยวางโครงเรื่องที่จะอธิบายไว้ตั้งแต่ต้นจนจบ เช่น ตอนใดควรย้ำหรือเน้น หรือมีการสรุปเป็นช่วง ๆ
6. การอธิบายต้องคำนึงถึงระดับเสียง การเว้นระยะความเร็ว

อภิปรายผลการอบรม

การอบรมให้ความรู้ในครั้งนี้จะทำให้พระนิสิตได้เรียนรู้ถึงคุณสมบัติของการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม เป็นการเติมเต็มส่วนที่ยังบกพร่องให้สมบูรณ์และเป็นการเตรียมความพร้อมในการทำหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการอบรม

จากการสังเกตการณ์พระนิสิตมีความสนใจการทำกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจในของคุณสมบัติการเป็นพระวิทยากรที่ดี และนำความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้เพื่อให้การทำหน้าที่เป็นพระวิทยากรอบรมคุณธรรมจริยธรรมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. พระนิสิตมีความรู้ความเข้าใจในคุณสมบัติของการเป็นพระวิทยากรที่ดี
2. พระนิสิตสามารถนำความรู้เหล่านั้นมาปรับใช้ในการทำหน้าที่
3. พระนิสิตมีศักยภาพในการทำหน้าที่เป็นพระวิทยากร

ข้อเสนอแนะ

คุณสมบัติของการเป็นพระวิทยากรที่ดีนั้นต้องมีหลักการ แต่ละครูปจะเรียนแบบกันคงไม่สามารถทำได้สมบูรณ์ แต่ต้องมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง

เอกสารประกอบการบรรยาย
เรื่องสารธรรมจากพุทธสาส์น คติธรรมสอนใจ

โดยพระมหาสมควร กิริสีโร

พุทธศาสนสุภาษิต

หมวดคน

1. อุตตนา หิ อุตตโน นาโถ ดนแล เป็นที่พึ่งของตน

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

2. อุตตนา หเว ชิต์ เสยโย ชนตณนัันແหละ เป็นดี

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

3. อุตตนา ว กตฺ ปาปํ อุตตนา สงฺกิลิสนฺติ คนทำบาปเอง ย่อมเศร้าหมองเอง

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

4. อุตตนา อกตฺ ปาปํ อุตตนา ว วิสุตฺติ คนไม่ทำบาปเอง ย่อมหมดจดเอง

ที่มา : คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

5. อุตตนา โจทยตฺตานํ จงเตือนตนด้วยตนเอง

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

หมวดประมาท

1. อปฺปมาโท อมตํ ปทํ ความไม่ประมาท เป็นทางไม่ตาย

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

2. อปฺปมาทํ ปสฺสนฺติ บัณฑิตทั้งหลาย ย่อมสรรเสริญความไม่ประมาท

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

3. ปมาโท มจฺจุโน ปทํ ความประมาท เป็นทางแห่งความตาย

ที่มา : คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

4. ปมาโท ครหิโต สทา ความประมาท บัณฑิตติเตียนทุกเมื่อ

ที่มา : คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

5. เย ปมตฺตา ยถา มตา ผู้ประมาท เหมือนคนที่ตายแล้ว

ที่มา : คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

หมวดจิต

1. จิตฺตํ รกฺขถ เมธาวิ ผู้มีปัญญา พึงรักษาจิต

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

2. จิตฺตํ ทนฺตํ สุขาวหํ จิตฺตํฝึกดีแล้ว นำสุขมาให้

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

หมวดขันติ

1. ขนฺติ ปรมํ ตโป ตีติกฺขา ขันติ คือความอดทน เป็นตบะอย่างยิ่ง
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

2. ขนฺติ ตโป ตปฺสฺสึโน ความอดทน เป็นตบะของผู้บำเพ็ญเพียร
ที่มา: สวดมนต์ฉบับหลวง (ส.ม.)

หมวดธรรม

1. มโนปุพฺพุทฺถมา ธมฺมา ธรรมทั้งหลาย มีใจเป็นหัวหน้า
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

2. ธมฺโม สฺวจินฺโน สุขมาวหาติ ธรรมที่ประพฤติดีแล้ว ย่อมนำสุขมาให้
ที่มา: คัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส.ส.)

3. ธมฺมปีติ สุขํ เสติ ผู้มีในธรรม ย่อมนอนเป็นสุข
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

4. ธมฺมจारी สุขํ เสติ ผู้ประพฤติธรรม ย่อมอยู่เป็นสุข
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

5. ธมฺมํ จเร สฺจจริตํ พึ่งประพฤติธรรม ให้สุจริต
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

หมวดทุกข์

1. ทุกฺโข ปาปสฺส อัจจโย การสั่งสมบาป เป็นทุกข์ (ในโลก)
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

2. นตฺถิ ขนฺธสฺมา ทุกฺขา ความทุกข์อื่น เสมอด้วยขันธ(๕) ไม่มี
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

3. สงฺขาร่า ปรม่า ทุกฺขา สังขารทั้งหลาย เป็นทุกข์อย่างยิ่ง
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

4. ทุกฺโข เสติ ปราชิตो ผู้พ่ายแพ้ ย่อมนอนเป็นทุกข์
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

หมวดกิเลส

1. นตฺถิ ตณฺหา สมากิ แม่น้ำเสมอด้วยตณหา ไม่มี (แม่น้ำถึงจะใหญ่ ก็ไม่เท่าตณหา)
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

2. นตฺถิ ราคสโม อคฺคิ ไฟเปรียบเสมอด้วยราคะ ไม่มี
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

3. นตฺถิ โมหสมํ ซาลํ ดาซายเสมอด้วยโมหะ ไม่มี
ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ธรรมปทคาถา (ขุ.ธ.)

4. โลโก ธมฺมานํ ปรีปนฺโถ ความโลภ เป็นอันตรายแก่ธรรมทั้งหลาย

ที่มา: คัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส.ส.)

5. อิจจา โลกสุมิ ทุชช หาคความอยาก ละได้ยากในโลก

ที่มา: คัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส.ส.)

หมวดโกรธ

1. โกรธ ฆตวา สุขุ เสติ ฆ่าความโกรธเสียได้ ย่อมอยู่เป็นสุข

ที่มา: คัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส.ส.)

2. โกรธ ฆตวา น โสจติ ฆ่าความโกรธเสียได้ ย่อมไม่เศร้าโศก

ที่มา: คัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส.ส.)

3. มาโกธสุส วสั คมิ ออย่าลอำนาจ แก่ความโกรธ

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ชาตก ทุกนิบาต (ขุ.ชา.ทุก.)

หมวดปัญญา

1. นตฺถิ ปญญา สมา อภาฯ แสงสว่าง เสมอด้วยปัญญา ไม่มี

ที่มา: คัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส.ส.)

2. ปญญา โลกสุมิ ปชฺโชโต ปัญญา เป็นแสงสว่างในโลก

ที่มา: คัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส.ส.)

3. สุตฺตสฺส ลภเต ปญญา ฟังด้วยดี ย่อมได้ปัญญา

ที่มา: คัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถวรรค (ส.ส.)

สุภาษิตที่มาในคัมภีร์ต่างๆ

1. อตฺตา หิ อตฺตโน คติ ตนแล เป็นคติของตน

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย รัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

2. นตฺถิ อตฺตสมํ เปมํ ความรัก(อย่างอื่น)เสมอด้วย(ความรัก)ตนไม่มี

ที่มา: คัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถวรรค

3. อตฺตานํ นาตีวตฺเตยฺย บุคคลไม่ควรลืมตน

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ชาตก ทีสนิบาต (ขุ.ชา.ทีส.)

4. อนิจฺจา วคฺ สขฺขารา สังขารทังหลาย ไม่เที่ยงหนอ

ที่มา: คัมภีร์ทีฆนิกาย มหาวรรค (ที.มหา.)

5. อรติ โลกนาสิกา ความริษยา เป็นเหตุทำให้โลกฉิบหาย

ที่มา: สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส (ว.ว.)

6. กมฺมุนา วตฺตตี โลโก สัตว์โลก ย่อมเป็นไปตามกรรม

ที่มา: คัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก (ม.ม.)

7. นิสมมฺ กรรมํ เสยโย บุคคลใคร่กรรมดีแล้ว จึงทำดีกว่า

ที่มา: สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส (ว.ว.)

8. ยโส ลทุธา น มชฺเชยฺย บุคคล ได้ยศแล้ว ไม่พึงมีวเม

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ชาตก จตุกนิกาย (ขุ.ชา.จตุกก.)

9. ชย เวรี ปสวติ ผู้ชนะ ย่อมก่อเวร

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ฐัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

10. อุกโกเชน ชิน โภถ์ พิงชนะคนโกรธ ด้วยความไม่โกรธ

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ฐัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

11. อสากุ สาธุนา ชินะ พิงชนะคนไม่ดี ด้วยความดี

ที่มา: คัมภีร์ขุททกนิกาย ฐัมมปทคาถา (ขุ.ธ.)

คติธรรมสอนใจ (กลุ่มพัฒนาจิตเพื่อชีวิตที่ดีงาม)

อนิจจัง...สังขาร

ดวงดากลมเคยควาว

พื้นเคยเรียบเหมือนระเบียบมุกดา

อีกเส้นผมที่เคยดำขลับ

ก็กลับชุ่มขาวเป็นฟางผ้า

ก็กลับมาเหลือแต่เหงือกแดงๆ

ก็กลายกลับมาแลดูขาวเป็นแป้ง

การให้อภัย

ถ้าไม่มีการให้อภัยผิด

จะหาสามัคคียากลำบากจัง

และไม่คิดที่จะลืมซึ่งความหลัง

ความพลาดพลั้งย่อมมีทั่วทุกตัวตน

เห็นด้วยใจภัยไม่เกิด

ภรรยาเขาไซ้รเปรียบได้มารดาตน

อีกชีวิตสรรพสัตว์ทั่วปฐพีินทร์

ร่วมด้วยช่วยกัน

วัดจะดีมีหลักฐานเพราะบ้านช่วย

บ้านกับวัดผลัดกันช่วยยิ่งอวยชัย

ทรัพย์สินยลให้เห็นเช่นดินหิน

ตั้งชีวิตเราเองโยชน์มเหงกัน

บ้านจะสวยเพราะมีวัดตัดนิสัย

ถ้าขัดกันกับบรลัยทั้งสองทาง

จงเตือนตน

ตนเตือนตนของตนให้พ้นผิด

ตนเตือนตนไม่ได้ใครจะเตือน

ตนเตือนจิตตนได้ใครจะเหมือน

ตนแซ่เขื่อนใครจะเตือนให้ปวยการ

ไปไม่กลับ

อันเงินทองหล่นหายย้อนไปหา

แต่คืนวันผ่านไปไม่ปรารมภ์

ยังมีทำหวังพบประสบสม

จะนิยมย้อนหลังอย่าหวังเลย

หน้าที่

หน้าที่ของชาวประมงคือจับปลา

หน้าที่ของศิลปินคือสร้างศิลปะ

หน้าที่ของพ่อค้าคือหาผลกำไร

หน้าที่ของพระคือสอนมนุษย์

มาเปล่า ไปเปล่า

เมื่อเจ้ามามีอะไรมาด้วยเจ้า

เจ้าจะเอาแต่สนุกสุขใจ

เมื่อเจ้ามามีมือเปล่าเจ้าจะเอาอะไร

ตัวตาย ตัวแทน

ดินจะกลบลงกายวายสังขาร
แต่ความดีที่ทำไว้ได้ค่าคุณ

ดีได้ด้วยกรรม

อันคนดีมิใช่ดีด้วยที่ทรัพย์
คนดีนี้ดีด้วยการงานนานา

ละครชีวิต

อันโลกเราเหมือนโรงละคร
ต่างร้ายรำทำที่ท่า
บางครั้งก็เศร้าบางครั้งก็สุข
มีร้างมีรักมีจากมีจร

ค่อยเป็น ค่อยไป

ตอนต้นสู้ทนทุกข์
ตอนต้นชอบสบาย
จะเป็นสุขก็ต้องทุกข์ลงทุนก่อน

อยู่ให้รัก จากให้อาลัย

ชีวิตอยู่จงเร่งคิด
หมั่นเพียรในการงาน
ตายแล้วร่างก็เนา
เหลือไว้ให้นิยม

หมั่นสร้างเหตุ

สังขารจะสละสลวยต้องหมั่นขัดสี
อยากจะเป็นคนพิเศษ

ขาดธรรมช้าทุกราย

ถ้าพ่อแม่ขาดธรรมลูกก็ช้าจิต
ถ้าสามีขาดธรรมเมียก็ช้าหัวใจ

ดี...เพราะมีธรรม

ศีลธรรมนำสุขทุกสมัย
หากไร้ศีลสิ้นธรรมตำอำนาจ

ทำดีให้มีผล

การทำดีถูกตินั้นมีค่า
การทำดีถูกบุคคลผลอนันต์

เจ้าก็ไปมือเปล่าเหมือนเจ้ามา

ไฟจะผลาญชีพให้มลายสูญ
ยอมเห็ดทูนแทนซากที่จากไป

มิใช่นับโคตรเหง้าเผ่าพงศ์
อีกวิชาศีลธรรมนำให้ได้

ปวงนิกรเราท่านเกิดมา
ตามลีลาของบทละคร
บางทีก็ทุกข์ห้วงกสะท้อน
พอจบละครชีวิตก็ลา

จะได้สุขเมื่อปลายมือ
จะได้ร้ายเมื่อปลายมือ
จะเป็นก่อนที่ละน้อยค่อยผสม

สุจริตทำกิจการ
เลื่องลือชานคนกล่าวชม
ทุกคนเล่าไม่วินมรย
คือความดีที่ได้ทำ

คนจะดีต้องหมั่นพึงเทศน์
ต้องหมั่นสร้างเหตุแห่งความดี

ถ้าลูกศิษย์ขาดธรรมอาจารย์ก็ช้าใหญ่
คนทั่วไปขาดธรรมโลกก็ช้าทั้งแผ่นดิน

เราเป็นไทยเพราะมีธรรมประจำชาติ
ประเทศชาติจะอยู่ได้อย่างไรกัน

การทำดีถูกเวลาค่ามหันต์
การทำดีด้วยความหมั่นนั้นแหละดี

โทษใคร

อันลูกชั่วโหดเขาโทษพ่อโทษแม่
ฟ้าดินชั่วโหดเขาโทษพระภูธร

ศิษย์แสบชั่วโหดเขาโทษครูสังครุสอน
ประชากรชั่วโหดเขาหันมาโทษเจ้ากู

มีแต่อยาก

อยากได้ดีไม่ทำดีนั้นมียาก
อยากได้ดีต้องทำดีอย่ารีรอ

ดีแต่อยากหากไม่ทำน่าขำหนอ
ดีแต่ขอรอแต่ดีไม่ดีเลย

ดีรู้จักคุณ ร้ายหลู่คุณ

ยามเรียนเห็นครูเป็นครู
ยามรวยเห็นครูกลางเลือน

ยามรู้เห็นครูเป็นเพื่อน
ใกล้ตายใจจะเตือนถึงครู

รู้มากหลักดี

คนฟังมากเรียนมากรู้หลักปราชญ์
เหมือนมีมิตรติดตามเข้าคำไป

ย่อมทะนงองอาจไม่หวาดไหว
เป็นเหตุผลให้วิวัฒน์สวัสดิ์

ดีแต่อย่าเด่น

ทุกคนเขาอยากให้เราดี
จงทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย

แต่เราเด่นขึ้นทุกที่เขาหมั่นไส้
ไม่มีใครเขาอยากเห็นเราเด่นเกิน

ชีวิตกับดอกไม้

เหมือนดอกไม้กลีบสีบานชั่วครู่
พอเฉาชะแรลงไปแก่ชรา
ไม่มีใครมองอย่างพิสมัย
รวยเงินรวยทองพวกพ้องเป็นแพ

จะงามน่าดูก็เมื่อสีปลิวไหว
มันลดราคาสับแหล่หรือถึงจะแล
ลูกหลานหญิงชายก็ทำหน้าที่
จนยากแล้วมันก็แย้ไม่มีคนเยื่อใย

ฟังหูไว้หู

ก่อนเชื่อสิ่งใดให้พิสูจน์
ก่อนทำกิจการงานใดใด
เรามีหูไว้ฟังทั้งดีชั่ว
ควรฟังหูไว้หูอยู่เนืองเนือง

ก่อนพูดยังคิดวินิจฉัย
คิดให้รอบคอบจึงชอบการ
อยู่กับตัวสองข้างต้องซึ้งเรื่อง
จะเป็นเรื่องกันพลาดฉลาดชน

มองสองมุม

มองโลกด้านดีมีผล
ปลูกใจให้เกิดศรัทธา
มองโลกด้านร้ายกลายเป็น
เหนียวหนายเลิกร้างทางบุญ

เห็นคนอื่นแต่มีค่า
ตั้งหน้าทำดีมีคุณ
ใจรับแต่เรื่องเคืองชุ่น
ชีพ่วนวายแท้แน่เอย

ชีวิตใครลิขิต

มิใช่เทวดาดอกมาอุ้มสม
มิใช่ศุภร์เสาร์หรืออาทิตย์จันทร์

มิใช่พระพรหมดอกมาเสกสรร
จะมาดลบันดาลให้เราชีวิต

<p>แต่กรรมลิขิตชีวิตของคน กฎแห่งกรรมทำดีได้ดี</p> <p>ฟังพาอาศัย</p>		<p>จะยากดีมีจนก็สุดแต่วิถี ถ้าทำชั่วแล้วก็มีแต่เลวระยำ</p>
<p>ปิดทองหลังพระ</p>	<p>จะแนวแก้ไขในสิ่งผิด จะยอมตายหมายให้เกียรติดำรง</p>	<p>จะเรียนเก่งเพราะมีความเพียรเสริม ต้องต่อเติมประพฤติดีจึงดีจริง</p>
<p>ดับแวรวันภัย</p>	<p>แม่สถานกาลไกลไหนในโลกนี้ เหมือนน้ำมันราดไฟไหนจะเย็น</p>	<p>จะรักชาติจนชีวิตเป็นขุยผง จะปิดทองหลังองค์พระปฏิมา</p>
<p>เมาแล้วเสีย</p>	<p>เมาปลื้มลืมนจน เมากายลืมแก้</p>	<p>อันเวรดับเวรไม่มีเห็น เวรก็เช่นเดียวกันฉันนั้นแล</p>
<p>เข้าข้างตน</p>	<p>โทษคนอื่นมองเห็นเช่นภูเขา ลมคนอื่นเหม็นเปื้อนเราเหลือทน</p>	<p>โทษของเรามองเห็นเท่าเส้นขน ลมของตนถึงเหม็นไม่เป็นไร</p>
<p>อ่อนให้เป็น</p>	<p>ถ้าจะอ่อนอ่อนให้เป็นดังเช่นไหม ถ้าจะแข็งแข็งให้เป็นเช่นวีเชียร</p>	<p>อาจจะใช้มัดเสือโคร่งมาโยงเชี่ยน อาจจะเจียรตัดกระจกได้ตั้งใจปอง</p>
<p>อย่าหลอครู</p>	<p>ถึงสูงเยียมเทียบฟ้าอย่าดูถูก ศิษย์ไร้ครูอยู่ได้ไม่จีรัง ท่านผู้ใดช่วยเหลือได้เกื้อหนุน แม้ไม่มีสิ่งใดจะให้ปัน</p>	<p>ครูซึ่งปลุกวิชามาแต่หลัง อย่าโอหังบังอาจประมาทครู ควรระลึกถึงคุณจนกว่าจะอาสาบุญ ก็จงหมั่นสรรเสริญเจริญคุณ</p>
<p>สามัคคีดีแน่</p>	<p>สามัคคีอยู่ไหนนั่นไกลสุข สามัคคีกันเกิดเกิดผลดี สามัคคีนี้ดีเลิศ การเที่ยงงอนก่อนและไค้ไม่ดีเลย</p>	<p>แม้มีทุกข้อยู่บ้างย่อมห่างหนี สุขจกมีภัยไม่เกิดประเสริฐพลัน ช่วยก่อเกิดความสมหวังตั้งเฉลย แม้ใครเคยจงระงับคิดกลับใจ</p>
<p>ร้อนแพ้เย็น</p>	<p>ไฟแรงแสงร้อนล้ำยังแพ้ไฟเป็นนิจมา ลมพัดสะบัดแรงดันไม้แข็งยอมโค่นไป</p>	<p>เหล็กแข็งและแกร่งกล้ายังพ้ออ่อนเมื่อร้อนไฟ ชายเรื่องฤทธิ์ไกรยังพ่ายฤทธิ์อิศตรี</p>

เหลืออะไรให้โลกเห็น

พฤษภกาสร
โททนต์เสนงคง
นรชาติวางวาย
สถิตชั่วแต่ชั่วดี

อีกกฤษชอันปลดปลง
สำคัญหมายในกายมี
มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
ประดับไว้ในโลกา

ปัญญาพารอด

มีปัญญาพาดนให้พ้นผิด
ทำอะไรเหมาะเจาะเพราะปัญญา

รู้จักคิดเหตุผลพ้นกังวล
ช่วยรักษาตัวตนให้พ้นไป

ช่างเขาเถอะ

ใครชอบใครชังช่างเกิด
ใครเบื่อใครบ่นทนเอาใจ

ใครเซ็ดใครแข่งช่างเขา
เราร่วมเย็นเป็นพอ

บ่วงมนุษย์

บุตรเป็นบ่วงเกี่ยวพันคอ
ภริยาเป็นเยี่ยงอย่างปอผูกมัดมีอนา

ทรัพย์เป็นบาพาคลอ ล่ามเท้า
สามบ่วงใครพันได้จึงพ้นสงสาร

พอได้ไม่ทุกข์

ความไม่พอทำให้เป็นคนเข็ญ
จนทั้งนอกทั้งในไม่ไ้การ

พอแล้วเป็นเศรษฐีมหาศาล
ต้องคิดอ่านแก้จนเป็นคนพอ

ความโกรธ

ยามโกรธโทษกรุ่นจนอยู่
ใจสงบปากมือถืออุณ

อย่าพुरुพุดพรั่าทำวุ่น
เมตตากากรุณย์บุญงาม

แก่ไม่ดีเสียหลัก

แก่ใช้เงินเกินตัวเรื่องพั้วพัน
แก่เมาเหล้าเมารักมักปรวนแปร
แก่สอพลอยอให้ผิดเพราะอิจฉา
แก่ขี้เกียจหลังยาวไม่เข้าการ

แก่พนนวันหน้าถ้าต้องแย
แก่ยุแห่แก่ินทาแก่สาบาน
แก่ตั้งหาพวจิตคิดฟุ้งซ่าน
แก่หลบงานเพราะง่วงถ่วงโลกเอย

หลักดี

ถ้าลืมพระละศีลก็สิ้นศักดิ์
ต้องมีศีลมีธรรมประจำใจ

ไม่มีหลักศักดิ์สิทธิ์ผิดวิสัย
เป็นกำไรล้ำเลิศที่เกิดมา

แม่...พ่อผู้พรั่าสอน

แม่เอ่ยเคยสอนให้อ่อนหวาน
แม่เอ่ยสอนสัดทัดรู้จักจัดแจง
แม่เอ่ยสอนให้ทำกรรมถูกต้อง
แม่เอ่ยให้ใฝ่ธรรมละกรรมใด

พ่อเอ่ยสอนให้หาญให้เข้มแข็ง
พ่อเอ่ยสอนความแกร่งแห่งจิตใจ
พ่อเอ่ยสอนสอดส่องในนิสัย
พ่อเอ่ยให้สัตย์ซื่อถือวาจา

	แม่เอ๋ยสอนให้รักในศักดิ์หญิง แม่เอ๋ยพรำยำสั่งเฝ้าฝังปลูก แม่เอ๋ยให้ปัญญารักษาดน แม่เอ๋ยให้รักษาวาสงวนศักดิ์	พ่อเอ๋ยให้รักษาคุณค่าคน พ่อเอ๋ยสอนสั่งปลูกปลูกเหตุผล พ่อเอ๋ยเฝ้าฝักฝั่นจนลูกดี พ่อเอ๋ยสอนให้รักในศักดิ์ศรี
ถ้ากลัวอย่าทำ	ถ้ารักตัวกลัวกรรมอย่าทำชั่ว จงเลือกทำแต่กรรมที่ดีดี	จะหมองมัวหม่นไหม้ไปเมืองผี จะได้มีความสุขพ้นทุกข์ภัย
มีคู่ต้องรู้หน้าที่	เมื่อมีคู่ก็จงรู้ปรนนิบัติ อย่าคิดร้ายย้ายแยกทำแปลกปลอม	และชื่อสัตย์สุจริตจิตนบน้อม หมั่นนอบน้อมเสนาหาพาสุขเอ๋ย
อย่าทำลาย	ลูกคนใดกระทำกรรมแก่แม่ ลูกด่าแม่ลูกตีแม่ลูกกาสิ น้ำตาแม่รินไหลเมื่อลูกร้าย น้ำตาแม่หลังลงรดพื้นดิน	สุดแล้วแท้ชั่วช้าสิ้นราศี ลูกไม่ดีนำมารดาน้ำตาริน น้ำตาแม่เป็นสายเมื่อลูกหมิ่น เมื่อได้ยินลูกเสเพลเนรคุณ
วันเกิด	งานวันเกิดยิ่งใหญ่ใครคนนั้น หลงลาภยศสรรเสริญเพลินทะนง อีกมุมหนึ่งซึ่งเหงานาเศร้าแท้ ไอวันนี้ในวันนั้นอันตราย วันเกิดลูกเกือบคล้ายวันตายแม่ กว่าอุ้มท้องกว่าจะคลอดรอดเป็นคน แม่เจ็บเจียนขาดใจในวันนั้น ได้ชีวิตแล้วก็หลงระเริงใจ ไฉนเราเรียกกันว่าวันเกิด คำอวยพรที่เขียนควรเปลี่ยนมา เลิกจัดงานวันเกิดกันเถิดนะ รำลึกถึงพระคุณอบอุ่นแด่ (นภาลิขิต สุวรรณชาติ)	ฉลองกันในกลุ่มผู้ลุ่มหลง วันเกิดสงฆ์พัสันเร่งวันตาย หญิงแก่แก่งเหงวยและคอยหา แม่คลอดสายโลหิตแทบปลิดชนม์ เจ็บท้องแท้เท่าไรก็ไม่บ่น เติบโตจนบัดนี้เพราะใคร กลับเป็นวันลูกฉลองกันผ่องใส ลืมผู้ให้ชีวิตอนิจจา วันผู้ให้กำเนิดประเสริฐกว่า ให้มารดาคุณเป็นสุขจึงถูกแท้ ควรที่จะคุกเข่ากราบเท้าแม่ อย่ามัวแต่จัดงานประจานตัว
พ่อแก่ แม่เฒ่า	พ่อแม่ก็แก่เฒ่า จะพบจะพ้องพาน ใจจริงไม่ออกจาก	จำจากเจ้าอยู่ไม่นาน เพียงเสี้ยววานของคืนวัน เพราะยังอยากเห็นลูกหลาน

แต่ชีพมิตนทาน
 ขอเถิดถ้าสงสาร
 คนแก่ชะแรวัย
 ไม่รักก็ไม่ว่า
 ให้กินและให้นอน
 เมื่อยามเจ้าโกรธเคือง
 ร้องไห้ยามป่วยไข้
 เฝ้ามืดเงาจนโตใหญ่
 หวังเพียงจะได้ยล
 ขอโทษถ้าทำผิด
 ใจแท้มีแต่ความ
 ดันไม้ที่ใกล้ฝั่ง
 วันหนึ่งคงลี้ไป

ย่อมร้าวรานสลายไป
 ยอยากสาวงามให้เข้าใจ
 คิดเผลอไหลเป็นแน่นอน
 เพียงเมตตาช่วยอาทร
 คลายทุกข์ผ่อนพอสุขใจ
 ให้นึกถึงเมื่อเยาว์วัย
 ได้ใครเล่าเฝ้าปลอบโยน
 แม้เหนื่อยกายก็ยอมทน
 เต็มใจจนสง่างาม
 ขอให้คิดทุกทุกยาม
 หวังติดตามช่วยอวยชัย
 มีหรือหวังอยู่นานได้
 ทิ้งฝั่งไว้ให้วังเวง
 อ. สุนทรภัด

ต้องการแบบไหน

ถ้าต้องการความสบาย
 ถ้าต้องการเป็นเศรษฐี
 ถ้าต้องการสมบัติ
 ถ้าต้องการความรู้
 ถ้าต้องการมิตร
 ถ้าต้องการพละ
 ถ้าต้องการเป็นนาย
 ถ้าต้องการให้คนอุปถัมภ์
 ถ้าอยากให้งานมีผล
 ปณิธานเพื่อคนอื่นใช้ตัวเอง
 สร้างคนจริงสร้างคนกล้าสร้างคนเก่ง
 ขอมอบเพลงนี้มาบูชาครู

ให้ชวนช่วยทำความดี
 ให้มีการประหยัด
 ให้มีความกตัญญู
 ให้คบบัณฑิต
 ให้รู้จักเสียสละ
 ให้บริหารร่างกาย
 ให้มีความยุติธรรม
 ให้รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน
 ให้เป็นคนมีความขยัน
 ครูจึงเป็นนักสร้างผู้ยิ่งใหญ่
 สร้างคนให้เป็นตัวของตัวเอง
 (เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

ส่องดวงใจ

กระจกส่องหน้ารู้ตำหนิ
 เอาปัญญาส่องกายวาจาใจ

ว่าควรชมควรตีที่ตรงไหน
 ชั่วดีได้รู้เห็นแว่นสังขาร
 (จินตนาภาษิต)

ยังมีหวัง

ถ้าวันนี้มีดมีวไม่แจ่มใส
ไม่มีใครจะล้มเหลวเลวทุกทาง
เมื่อชีวิตคือความจริงใช้สิ่งฝัน
ใช้ว่าอยู่พรุ่งนี้ที่แสนไกล

พรุ่งนี้อาจเปลี่ยนไปใสสว่าง
ถ้าสรรค์สร้างรักษาใจให้มั่นคง
หาใช่อยู่ในวันวานที่ผ่านไม่
หากอยู่ในวันนี้ที่เป็นจริง

ปัจจุบันเสาคัญที่สุด

วันวานคือเช็คสดสั่งจ่าย
พรุ่งนี้คือตัวเงินอันสำคัญ
วันนี้คือเงินสดหมดปัญหา
วันเวลาผ่านไปไม่ประวิง

เพราะเวลาผ่านไปลับไม่กลับหลัง
ที่อาจผันเงินได้ใช้จ่ายจริง
ใช้ปัญญาจัดจ่ายให้ดียิ่ง
อย่าได้นิ่งนอนใจใช้ให้เป็น

มองให้เป็น

มองอะไรมองให้เห็นเป็นครูสอน
มีสิ่งสอนเสมอถ้ามีปัญญา
จะมองทุกข์หรือมองสุขมองให้ดี
หรือจะเป็นไปตามปัจจัยให้ระวัง

มองไม้ขอนหรือมองคนถ้าค้นหา
จะพบว่าล้วนมีพิษอนิจจัง
ว่าจะเป็นอย่างไรที่เราเฝ้าหวัง
อย่าคลุ้มคลั่งจะมองเห็นเป็นธรรมดา

คติสามัญชีวิต

ดาวลับดับลาฟ้าฟาก
หมอกบางจางหายมลายตน
เกิดดับกลับเปลี่ยนเวียนไป
อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา
ความตายหมายใจให้รู้
รู้วางรู้อย่างเท่าทัน

ใบไม้ปลิวพรากจากต้น
น้ำค้างพร่างหล่นพสุธา
เกินใจไขว่คว้าปรารถนา
กฎเกณฑ์ธรรมดานิรันดร์
ยามอยู่สติยังตั้งมั่น
คติสามัญแห่งชีวี

เราสร้างเองได้

ฟ้ายังใสใจยังหวังยังต้องสู้
เพราะใจหวังแม้พลาดพลั้งยังยืนกาย
จะฝ่าฟันอุปสรรคแม้หนักหนา

เมื่อใจรู้ว่าใจหวังยังมุ่งหมาย
ไม่มีคลายความมุ่งมั่นบากบั่นไป
จะฟันฝ่าขวากหนามไม่คร้ามไหว

เพียงเธอ

หนึ่งคนล้านความคิด
หนึ่งวันล้านความสัมพันธ์

หนึ่งชีวิตล้านความฝัน
แต่เธอนั้นสำคัญกว่าล้านคน

คติธรรมสอนใจ

มงคลชีวิต (หลวงพ่ोजันทร กุสโล)

ถ้าอยากเป็นคนงาม	อย่าว่าวามโกรธง่าย
ถ้าอยากเป็นคนสบาย	อย่าเบื้อหน่ายความเพียร
ถ้าอยากเป็นคนมั่งมี	อย่าเป็นคนดีแต่จ่าย
ถ้าอยากเป็นคนน่าสมัย	อย่าทำลาบวิฆนธรรม
ถ้าอยากเป็นคนมีเกียรติ	อย่าเหยียดหยามคนอื่น
ถ้าอยากมีความรู้	อย่าลบลู่ครูอาจารย์
ถ้าอยากหาความสำราญ	อย่าล้างผลาญสมบัติ
ถ้าอยากเป็นคนมีอำนาจ	อย่าขาดความยุติธรรม
ถ้าอยากเป็นคนดัง	อย่าได้หวังความสงบ
ถ้าท่านทำตัวแข่งกับสังคม	ความลุ่มจมกำลังตามมา
ถ้าท่านทำงานเห็นแก่หน้า	ท่านจะพบปัญหาเรื่อยไป
ถ้าท่านทำตัวเห็นแก่ได้	ท่านอย่าหวังน้ำใจจากเพื่อนฝูง
ถ้าท่านกลัวจนเกินไป	ท่านจะทำอะไรไม่ได้ความ
ถ้าท่านกลัวจนเกินงาม	ท่านจะพบแต่ความเดือดร้อน
ถ้าท่านขาดความพอดี	ท่านจะเป็นหนี้เขาดลอดกาล
ถ้าท่านหวังแต่ความสนุก	ท่านจะเป็นทุกข์มหาศาล
ถ้าท่านขาดความยั้งคิด	ชีวิตทั้งชีวิตจะหมดความหมาย
ถ้าท่านทำใจให้สงบ	ท่านจะพบกับความสุขที่เยือกเย็น
ถ้าทำใจร้อน	จะร้อนใจภายหลัง
ถ้าทำมักง่าย	จะวุ่นวายภายหลัง
ถ้าเห็นแก่ได้	จะเสียใจภายหลัง
ถ้าเห็นแก่กิน	จะถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม
ถ้าพูดพล่อยๆ	จะเสื่อมถอยความนับถือ
ถ้าสบายเมื่อหนุ่ม	จะกลุ้มใจเมื่อแก่
ถ้าทำตามใจชอบ	จะได้รับสิ่งที่ไม่ชอบใจ
ถ้าทำบาปแลกบุญ	จะขาดทุนเรื่อยไป
ถ้าเห็นแก่ธรรม	จะมีสุขเลิศล้ำตลอดกาล
ถ้าหวังพึ่งแต่คนอื่น	จะต้องกลืนน้ำตาตัวเองๆ
ถ้ามีความพอดี	จะเป็นเศรษฐีในเรือนยาจก
ถ้ามีแต่ความงก	จะเป็นยาจกในเรือนเศรษฐี
ถ้ามีเมตตาจิต	จะมีญาติมิตรทั่วบ้าน

ถ้าเมตตาเกินประมาณ
 ถ้าคิดถึงแต่ความหลัง
 ถ้ามีแต่ความมัวเมา
 ถ้าทำดีเพื่อเด่น
 ถ้าทำความดีด้วยน้ำจืด
 ดูตัวเราเฝ้าดูความผิด
 หลงอาภิมมิตมิดมัวตา
 หญิงชายจะไร้เพศ
 โลกนี้ไม่มีปัญหา
 สิ่งที่ได้มาเปล่าคือความเฉาชรา
 โลกนี้ไม่มีอะไรใหม่
 ชั้รดช้ำๆ เทวดาคุ้มครอง
 ชั้รดชิ่งๆ จะวิ่งไปตาย
 เห็นคนเมาเท่าเห็นคนบ้า
 ถ้าไม่อยากยากจน
 ถ้าอยากเป็นเศรษฐี
 เมาสุราพาให้ประมาท
 ความดั่งไม่คงที่
 ไม่ระวังปากได้ศัตรู
 ชีวิตจะผิดหวัง
 คนฉลาดที่ขาดคุณธรรม
 ความหุรุษของชาวสังคม
 คำพูดตั้งพันคำ
 อย่าคบคนชั่วเป็นมิตร
 ความงามอยู่ที่ความดี
 แผลงวันชอบของเน่าๆ
 การรักษาศีลห้า
 ดิดคูกมีเวลาพันโทษ
 ความสุขมิได้อยู่ที่ความมั่งมี
 คนดี ดีกว่าของดี
 อยากเป็นคนดี
 ถ้าอยากเป็นคนงาม
 ถ้าอยากเป็นคนสบาย

จะพบคนพาลทั่วเมืองฯ
 จะพบรังแห่งความเศร้า
 จะพบความปวดร้าวภายหลัง
 จะถูกเขม่นจากญาติมิตร
 จะมีชีวิตอยู่อย่างสบายฯ
 ดูญาติมิตรให้พินิจความดี
 หลงปริญญาเพิ่มมานะทูลี
 ถ้าปฏิเสธศีลธรรม
 ถ้าศึกษาให้รู้ความจริง
 สิ่งที่ต้องแสวงหาคือคุณค่าชีวิต
 นอกจากความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง
 ชั้รดคนองผีจ้องเฝ้าป่าช้า
 ชั้รดมก่งายจะตายฟรีๆ
 เห็นคนขี้ยาเหมือนเห็นคนตาย
 อย่าทำตนเป็นคนมั่งมี
 ให้ทำที่เป็นคนจน
 เมอำนาจพวชาติลุ่มจม
 ความดีชิงทน
 ไม่ระวังหูขาดหมู่ญาติมิตร
 ถ้ามัวแต่นั่งคอยนอนคอย
 เป็นผู้นำที่ดีไม่ได้
 เป็นค่านิยมที่เสื่อม
 สู้ทำให้ดูที่เดียวก็ไม่ได้
 อย่าทำบัณฑิตให้เป็นศัตรู
 ความมั่งมีอยู่ที่ความสันโดษ
 คนโง่เขลาชอบทำบาป
 ช่วยแก้ปัญหาโรคเอดส์
 คนที่มักโกรธถูกทำโทษตลอดเวลา
 การทำใจให้พอดีคือยอดแห่งความสุข
 มีคนดี ดีกว่ามีของดี
 ต้องทำความดีและมีคุณธรรมฯ
 อย่าว่าวามโกรธง่าย
 อย่าเบื่อหน่ายความเพียร

ถ้าอยากเป็นคนมั่งมี	อย่าเป็นคนดีแต่จ่าย
ถ้าอยากเป็นคนนำสมัย	อย่าทำลายวัฒนธรรม
ถ้าอยากเป็นคนมีเกียรติ	อย่าเหยียดหยามคนอื่น
ถ้าอยากเป็นคนมีความรู้	อย่าลบหลู่ครูอาจารย์
ถ้าอยากเป็นคนมีความสำราญ	อย่าล้างผลาญทรัพย์สินสมบัติ
ถ้าอยากเป็นคนมีอำนาจ	อย่าขาดความยุติธรรม
ถ้าอยากเป็นคนดัง	อย่าได้หวังพบความสงบ ฯ
ถ้าชนะกันด้วยอาวุธ	จะสิ้นสุดด้วยความแค้น
ใช้ธรรมะชนะแทน	ความขุ่นแค้นจะหายไป

อภิปรายผลการอบรม

หลักคำสอนสั้น ๆ ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสเอาไว้ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะเป็นข้อเตือนสติผู้ฟังได้เป็นอย่างดีในกิจกรรมนี้ทำให้พระนิสิตได้เรียนรู้ถึงสาระธรรมจากพุทธสุภาษิต คติธรรมสอนใจ และเห็นถึงความสำคัญในการนำมาประกอบการอบรมค่ายคุณธรรมจริยธรรมในเวลาที่มีย่านวนจำกัด

สรุปผลการอบรม

จากการสังเกตการณ์พระนิสิตมีความสนใจการกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจสาระธรรมจากพุทธสุภาษิต คติธรรมสอนใจมากขึ้น และเห็นความสำคัญและนำความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้เพื่อให้การทำหน้าที่เป็นพระวิทยากรอบรมคุณธรรมจริยธรรมสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. พระนิสิตมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสาระธรรมจากพุทธสุภาษิต คติธรรมสอนใจ
2. พระนิสิตสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปสู่การปฏิบัติได้
3. พระนิสิตมีศักยภาพในการทำหน้าที่เป็นพระวิทยากร

ข้อเสนอแนะ

การนำพุทธสุภาษิต คติธรรมสอนใจ มาประกอบการอบรมคงต้องคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมาย และการนำไปใช้ให้ได้มากที่สุด

ภาคผนวก ค

- แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะการ
เป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
- แบบประเมินความคิดเห็นต่อสมรรถนะการเป็น
พระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
- แบบประเมินการปฏิบัติต่อสมรรถนะการเป็น
พระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
- แบบประเมินโครงการพัฒนาสมรรถนะการเป็น
พระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

แบบประเมินหลังการพัฒนา

เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมของ
พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการ
เป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

ตอนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระ
วิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

ตอนที่ 3 แบบประเมินการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระ
วิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บข้อมูลหลังจากการพัฒนาเพื่อการวิจัย ขอขอบพระคุณ
ที่ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำ
วิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากพระอาจารย์ ในการการตอบแบบสอบถามแต่ละตอน ขอให้
ตอบตามความคิดเห็นและความถูกต้องตามความเป็นจริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบ
ของพระอาจารย์จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรม
คุณธรรม กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ทุกรูปที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีไว้ ณ โอกาสนี้

พระชิตีพัทธ์ เพ็ญขันทา

นักศึกษาปริญญาโท สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ผู้วิจัย

แบบประเมินความรู้ ความเข้าใจ
การพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
ของพระนิสิตวัดศรีบูรณาราม อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการที่แสดงถึงการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม ตามความรู้ ความเข้าใจของพระนิสิตมากที่สุด โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

ใช่ หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นถูกต้อง
 ไม่ใช่ หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นผิด

ข้อ ที่	ข้อความ	ข้อเท็จจริง	
		ใช่	ไม่ใช่
1	การอบรมหลักธรรมไม่มีความสำคัญต่อการอบรม		
2	การอบรมควรเลือกหลักธรรมที่เหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม		
3	การอบรมควรใช้เทคนิควิธีประกอบการอบรม		
4	การอบรมต้องมีรูปแบบการอบรมเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ		
5	การอบรมต้องรู้จักวัยของเด็กที่เข้ามารับการอบรม		
6	การอบรมจะใช้คำพูดอย่างไรก็ได้ในการอบรม		
7	การอบรมต้องนำสุภาษิตคำคม คติธรรมสอนใจมาประกอบการอบรม		
8	การอบรมสื่อสมัยใหม่ไม่มีความสำคัญต่อการอบรม		
9	การอบรมพระวิทยากรต้องมีความรู้สมัยใหม่และหลักธรรมประกอบกัน		
10	การอบรมควรเน้นการบรรยายเป็นหลัก		
11	การอบรมควรมีแบบอย่างที่ดีให้เด็กได้ปฏิบัติตาม		
12	การอบรมมุขตลกไม่มีความสำคัญต่อการอบรม		
13	การอบรมควรนำเกมกิจกรรมมาประกอบการอบรม		
14	การอบรมควรให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม		
15	เมื่อมีปัญหาในการอบรมทุกครั้งหัวหน้าวิทยากรเป็นผู้แก้ปัญหา		

แบบประเมินความคิดเห็น

การพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระนิสิต
วัดศรีบูรรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการที่ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของ
พระอาจารย์มากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	การอบรมควรเลือกใช้หลักสูตร ที่เหมาะสมกับเข้ารับการอบรม					
2	การอบรมควรนำเทคนิคมา ประกอบการอบรม					
3	การอบรมควรสอดแทรกสภาวะจิตคำคม มีคติธรรมสอนใจประกอบการอบรม					
4	การอบรมต้องเข้าใจระดับความ รู้และวัยของเด็กที่เข้ารับการอบรม					
5	การบรรยายต้องมีเนื้อหาที่เหมาะสม กับผู้เข้ารับการอบรม					
6	การอบรมที่จะให้ได้ผลดีต้องเป็นเด็กที่มี ความพร้อมที่จะมาเข้ารับการอบรม					
7	การอบรมสมัยใหม่ เทคโนโลยีมี ความสำคัญต่อการอบรม					
8	การอบรมควรนำมุขตลกเข้ามา ประกอบการอบรม					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
9	การอบรมควรนำเกมกิจกรรมมา ประกอบการอบรม					
10	การอบรมต้องมีทีมงานที่มี ความเข้าใจซึ่งกันและกัน					
11	การอบรมต้องมีรูปแบบการอบรมอย่างเป็น ระบบ					
12	การอบรมต้องมีบุคลากรรับผิดชอบในแต่ละ ด้าน					
13	การอบรมต้องมีกระบวนการอบรมที่พัฒนา อยู่เสมอ					
14	การอบรมบุคลากรต้องแสวงหาความรู้ เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา					
15	การอบรมประสบปัญหาต้องช่วยกันแก้ไข ปัญหานั้นๆ					

แบบประเมินการปฏิบัติ

การพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
ของพระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการที่ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของพระ
อาจารย์มากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1. หากว่าเคยปฏิบัติ ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง เคย
2. หากว่าไม่เคยปฏิบัติ ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ไม่เคย

ข้อ ที่	ข้อความ	ข้อเท็จจริง	
		เคย	ไม่ เคย
1	ทำนอบรมโดยนำหลักธรรมในพุทธศาสนา ประกอบการอบรม		
2	ทำนอบรมโดยนำหลักธรรมที่เหมาะสมกับ ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละวัย		
3	ทำนอบรมโดยสอนให้ผู้เข้ารับการอบรม เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่		
4	ทำนอบรมโดยสอนให้ผู้เข้ารับการอบรม เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์		
5	ทำนอบรมโดยสอนให้ผู้เข้ารับการอบรม เป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน		
6	ทำนอบรมโดยสอนให้ผู้เข้ารับการอบรม เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ		
7	ทำนอบรมโดยสอนให้ผู้เข้ารับการอบรม เป็นศาสนิกที่ดีของพระศาสนา		
8	ทำนอบรมโดยสอนให้ผู้เข้ารับการอบรม เป็นผู้ที่มีความอดทนตรงต่อเวลา		
9	ทำนอบรมโดยสอนให้ผู้เข้ารับการอบรม เป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร		
10	ทำนอบรมโดยสอนให้ผู้เข้ารับการอบรม เป็นผู้ที่มีน้ำใจเสียสละต่อส่วนร่วม		

ข้อ ที่	ข้อความ	ข้อเท็จจริง	
		เคย	ไม่ เคย
11	ทำนอบรมโดยการนำสื่อสมัยใหม่ มาประกอบการอบรม		
12	ทำนอบรมโดยนำความรู้สมัยใหม่บูรณาการ กับหลักธรรมประกอบการอบรม		
13	ทำนอบรมโดยสอดแทรกสัพพัญญู และมีคติธรรมสอนใจประกอบการอบรม		
14	ทำนอบรมโดยใช้มุขตลกเพื่อสร้าง ความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรม		
15	ทำนอบรมโดยนำเกมกิจกรรมมา ประกอบการอบรม		
16	ทำนอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรม มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม		
17	ทำนอบรมโดยแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อสะดวกในการอบรม		
18	ทำนอบรมโดยมีแบบอย่างที่ดี ให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติตาม		
19	ทำนอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรม ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง		
20	ทำนอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรมนำ หลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน		

แบบประเมิน
โครงการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
วันที่ 16 - 17 กันยายน 2551

.....

ข้อความ	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก	พอใช้	ปรับปรุง
ด้านกระบวนการเรียนรู้			
1. เข้าใจหลักธรรมมากขึ้น			
2. เข้าใจรูปแบบการฝึกอบรม			
3. รู้จักรูปแบบการฝึกอบรมในรูปแบบต่างๆ			
4. รู้จักเทคนิคที่ใช้ในการอบรมมากขึ้น			
5. รู้จักการนำเทคนิคไปใช้			
6. รู้จักการใช้สื่อสมัยใหม่			
ด้านเนื้อหา			
1. มีประโยชน์สามารถนำไปอบรมต่อได้			
2. สอดคล้องกับเนื้อหาการอบรม			
3. ช่วยพัฒนาความรู้ให้มากขึ้น			
ด้านการนำเสนอจากวิทยากร			
1. เข้าใจง่าย			
2. ได้เตรียมการมาเป็นอย่างดี			
3. ผู้นำเสนอเสียงดังฟังชัด			
4. เข้าใจในเนื้อหาที่นำเสนอเป็นอย่างดี			
ด้านสถานที่			
1. เหมาะสมกับการจัดในครั้งนี้			
2. สะอาดเรียบร้อย			
3. พอเหมาะกับจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ			

ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไป

.....

.....

ภาคผนวก ง

- หนังสือขอความอนุเคราะห์
- รายชื่อผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
- รายชื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
- รายชื่อตัวแทนผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้าร่วมประชุมกลุ่ม
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๓/๕๖๕

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทำงานวิจัย

นมัสการ เจ้าอาวาสวัดศรีบุรีรัตนาราม

ด้วย พระชิตีพัทธ์ เพ็ญชันทา พระนักศึกษ สาขาพุทธศาสตร์การพัฒน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้มีความประสงค์จะขอทำวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม ของพระนิสิต ณ วัดศรีบุรีรัตนาราม อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี โดยมีผ.ดร.ชมนาค มันสัมฤทธิ์ และดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาจึงขออนุญาตให้พระชิตีพัทธ์ เพ็ญชันทา เก็บข้อมูลในวัดเพื่อทำงานวิจัย ดังกล่าว

นมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

นมัสการด้วยความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภิตรา อนุศาสน์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สำเนา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๗๔๘๕ - ๙๓ ต่ข ๒๓๑, ๐ ๓๖๔๑ ๑๑๕๐

โทรสาร ๐ ๓๖๔๑ ๑๑๕๐

Email : human@tru.ac.th

การพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระนิสิต
วัดศรีบูรรัตนาราม จังหวัดสระบุรี จำนวน 10 รูป

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
1.	พระมหาดกนธ์ จรรย์ปโม	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
2.	พระมหาสุวัช อภิชาโต	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
3.	พระมหาสรวุฑ วุฒิสโร	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
4.	พระมหาจำลอง จันทโร	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
5.	พระสถาพร สุขุมโล	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
6.	พระขงคำ สิริจันโท	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
7.	พระขจรเดช อุตตโม	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
8.	พระมนิต ญาณวีโร	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
9.	พระสิทธิชัย สิทธิญาโน	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
10.	พระสัรวุญ โชติปัญโญ	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม

รายชื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรม
จริยธรรมของพระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม จังหวัดสระบุรี จำนวน 26 รูป/ คน

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
1.	พระราชเมธากร	เจ้าอาวาสวัดศรีบูรรัตนาราม
2.	พระมหาสมหมาย ฑมฺมเสวี	เจ้าคณะอำเภอเมืองสระบุรี
3.	พระมหาสมควร ญาณวีโร	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดศรีบูรรัตนาราม
4.	พระมหาสมควร กิริสีโร	พระวิทยากร
5.	พระมหาประสิทธิ์ ญาณปทีโป	พระวิทยากร
6.	พระทรัพย์ชู มหาวีโร	พระวิทยากร
7.	พระอภิวัฒน์ อธิธิเตโช	พระนิสิต
8.	พระโกษา อินฺทปญฺโญ	พระนิสิต
9.	พระไสว จิตฺตมฺโม	พระนิสิต
10.	พระวัชรวิทย์ เตชพล	พระนิสิต
11.	พระวิวัฒน์ อจโล	พระนิสิต
12.	พระระพิน สนฺตจิตฺโต	พระนิสิต
13.	พระนพดล กฤษฺญาโณ	พระนิสิต
14.	สามเณรทศพร พลสมัคร	สามเณรวัดศรีบูรรัตนาราม
15.	สามเณรโกมล อุบพรหม	สามเณรวัดศรีบูรรัตนาราม
16.	สามเณรวสันต์ เค็รื่องรัมย์	สามเณรวัดศรีบูรรัตนาราม
17.	สามเณรเอกพันธ์ ทัสมี	สามเณรวัดศรีบูรรัตนาราม
18.	สามเณรพิสิทธิ์ เสี่ยงตรง	สามเณรวัดศรีบูรรัตนาราม
19.	อาจารย์เรณู รจิตฺตปริญฺญา	อาจารย์สอน
20.	อาจารย์ยอดุล พุยวงค์	อาจารย์สอน
21.	เจ้าสืบทารวจเอกประเสริฐ ไซยวงษ์	เจ้าหน้าที่ตำรวจ
22.	นางสาวรจนา แก้วอินทร์	นักศึกษา
23.	นางสาวลักขณา เข้มกลัด	นักศึกษา
24.	นางสาวจริยา หอมหวาน	นักศึกษา
25.	นางสาวพินิตา แก้วอินทร์	นักศึกษา
26.	นางสาวปริญดา บุญยโรจน์	นักศึกษา

รายชื่อตัวแทนผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มเพื่อหาแนวทาง
ในการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระนิสิต
วัดศรีบูรรัตนาราม จังหวัดสระบุรี จำนวน 16 คน

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
1.	พระมหาสมหมาย ธรรมเสวี	ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการอบรม
2.	พระมหาสมควร ญาณวีโร	ผู้เชี่ยวชาญเรื่องการอบรม
3.	พระมหาถกนธ์ จนุรูปโม	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
4.	พระสถาพร สุขุมาโล	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
5.	พระขงคำ สิริจันโท	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
6.	พระขจรเดช อุตตโม	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
7.	พระมนิต ญาณวีโร	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
8.	พระสิทธิชัย สิทธิญาโน	พระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม
9.	สามเณรทศพร พลสมัคร	สามเณรวัดศรีบูรรัตนาราม
10.	สามเณรโกมล อুবพร	สามเณรวัดศรีบูรรัตนาราม
11.	สามเณรวสันต์ เครื่องรัมย์	สามเณรวัดศรีบูรรัตนาราม
12.	อาจารย์เรณู รจิตปริญญา	อาจารย์สอน
13.	อาจารย์อดุล ผุยวงศ์	อาจารย์สอน
14.	จำสืบทารวจเอกประเสริฐ ไชยวงษ์	เจ้าหน้าที่ตำรวจ
15.	นางสาวรจนา แก้วอินทร์	นักศึกษา
16.	นางสาวลักขณา เข้มกลัด	นักศึกษา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรม
จริยธรรมของพระนิสิตวัดศรีบูรรัตนาราม จังหวัดสระบุรี จำนวน 5 รูป/คน

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
1.	พระราชเมธากร	เจ้าอาวาสวัดศรีบูรรัตนาราม
2.	พระมหาสมหมาย ฐมฺมเสวี	เจ้าคณะอำเภอเมืองสระบุรี
3.	พระมหาควร ญาณวิโร	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดศรีบูรรัตนาราม
4.	ผศ.ดร.ประเสริฐ เรือนนะการ	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย
5.	ดร.แสน สมนึก	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

- ภาพ 1 การจัดประชุมระดมความคิดเห็นตัวแทนผู้มีส่วนสำคัญและตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อแสวงหาแนวทางวิธีการและตัวชี้วัดร่วมกัน พัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมของพระนิสิต
- ภาพ 2 กิจกรรมโครงการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม
- ภาพ 3 กิจกรรมหลังจากผ่านโครงการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

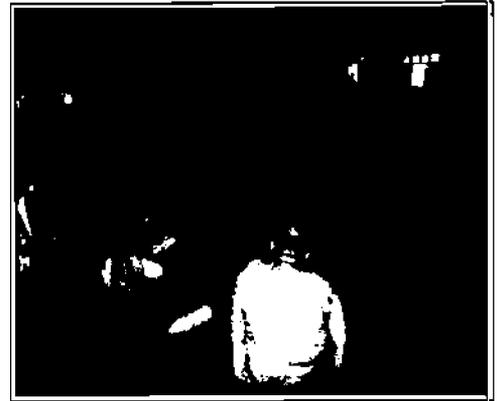
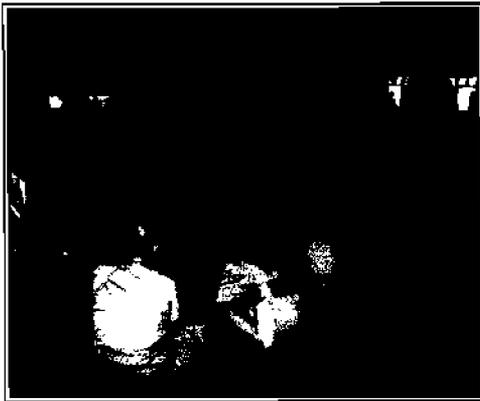
ภาพ 1 กิจกรรมประชุมระดมความคิดเพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาและดัชนีวัดความสำเร็จในการพัฒนา

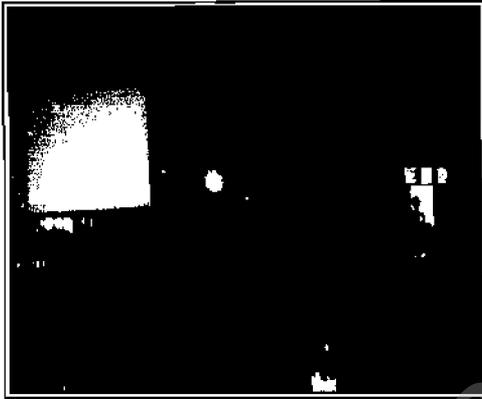
ภาพ 2 กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรม
จริยธรรม

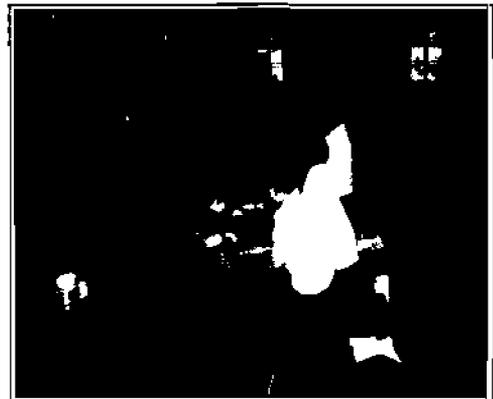
ภาพ 2 กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

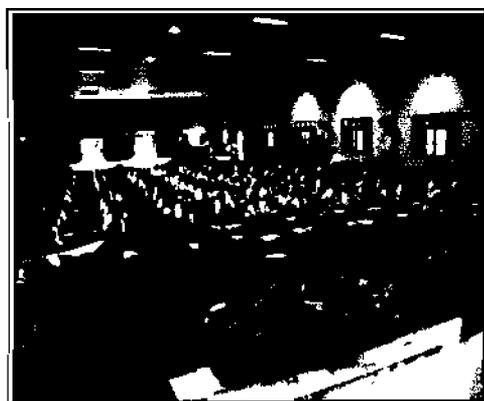
ภาพ 2 กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

ภาพ 2 กิจกรรมการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม

ภาพ 3 กิจกรรมหลังการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรม
จริยธรรม

ภาพ 3 กิจกรรมหลังการพัฒนาสมรรถนะการเป็นพระวิทยากรฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม